საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. ● № 11(284) ● ხუთშაბათი, 23 იანვარი, 1992 წელი ● ფასი 50 კაპიკი

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოსაგან

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს ცნობით, ამავე საბჭოს საჯარისო ფორმირებათა შტაბი ქალაქ სენაკშია განლაგებული. აქვეა სამხედრო საბჭოს ერთ-ერთი ხელმძღვანელი ჯაბა იოსელიანი.

დღეისათვის მთავარი ამოცანა ფოთში სიმშვიდის აღდგენაა.

საქინფორმი.

დროებითი პოლიტიკური საკონსულტაციო საბჭოს განცხადება

23 იანვარს, 12 საათზე საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახლში გაიმართება დროებითი პოლიტიკური საკონსულტაციო საბჭოს სხდომა.

საქინფორმი.

საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს განცხადება

უკანასკნელ ხანს გახშირდა საქართველოში არსებული პარტიების და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, აგრეთვე კერძო პირების კონტაქტები უცხოეთის სახელმწიფოთა ოფიციალურ წარმომადგენლებთან, რის შესახებაც გადაიცემა ინფორმაციის ცენტრალური საშუალებებით. ამასთან დაკავშირებით, საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო უფლებამოსილია განაცხადოს შემდეგი:

იმ დროს, როდესაც საქართველოს ოფიციალურმა ხელისუფლებამ, მისი ოფიციალური აღმასრულებელი ორგანოს, საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მეშვეობით, გააქტიურა საქართველოს საარსებო ინტერესებიდან გამომდინარე საქმიანობა საქართველოს სრულყოფილი ჩამოსვლის საერთაშორისო ურთიერთობათა სისტემაში, საქართველოში არსებული პარტიების და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, ან კერძო პირებს, ყველა უფლება აქვთ წარმართონ თავიანთი კონტაქტები მხოლოდ კერძო საფუძველზე და აღნიშნული კონტაქტების დროს გამოხატონ არა სახელმწიფოს, არამედ თავიანთი პარტიების და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ან პირადი ინტერესები.

სხვა შემთხვევაში, ამგვარმა კონტაქტებმა შეიძლება გარკვეული ზიანი მიაყენოს საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობებს და მის საარსებო ინტერესებს, გააღრმაოს უცხოეთის ოფიციალურ წრეებში, საქართველოში ავტორიტარული მმართველობის დროს შექმნილი შეხედულება იმის თაობაზე, რომ საქართველოს საერთაშორისო პოლიტიკა ყველა მსურველის კომპეტენციაშია ან პრაქტიკულად არავის კომპეტენციაში არ შედის.

საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო სრული პასუხისმგებლობით აცხადებს, რომ ყველა სახის ოფიციალური კონტაქტები უცხოეთის სახელმწიფოთა ოფიციალურ წარმომადგენლებთან, უნდა შეთანხმდეს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან, რომელიც მათ კოორდინაციას გაუწევს.

საქინფორმი.

მოქალაქეთა საყურადღებოდ!

თბილისში თავისუფლების მოედანზე სხვა შენობებთან ერთად დაიწვა სახლი, რომელშიც მოთავსებული იყო საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპასპორტო და ვიზების რეგისტრაციის განყოფილება. უბინაობის გამო დროებით შეწყვეტილი იყო ამ განყოფილების ფუნქციონირება.

რესპუბლიკის მთავრობის დახმარებით საპასპორტო და ვიზების რეგისტრაციის განყოფილებას გამოეყო ბინა დიდუბის რაიონში ვანის ქუჩის №12 სახლის მესამე სართულზე, სადაც იგი 27 იანვრიდან შეუდგება თავის საქმიანობას.

პასპორტების უქონლობის გამო ახალი პასპორტების გაცემა ჯერჯერობით არ მოხდება, იმ მოქალაქეებს კი, რომლებსაც უკვე აქვთ უცხოური პასპორტები და მიწვევა, შეუფერხებლად მოემსახურება განყოფილება.

დამატებით ინფორმაციას უახლოეს დღეებში მოგაწვდით.

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს პრესცენტრი.

პრესკონფერენცია თბილისის მერიაში

რადიო-ტელევიზიის, საინფორმაციო სააგენტოს, რესპუბლიკური და საქალაქო გაზეთების წარმომადგენლებმა ამომწურავი პასუხი მიიღეს მათთვის ყველა საინტერესო კითხვაზე.

თუ წინათ თბილისის არსებობაზე, მის პრობლემებზე ყურმოკვრით იცოდა მსოფლიოს საზოგადოებრიობამ, — ასე დაიწყო თავისი საუბარი თბილისის მერმა ბატონმა ოთარ ლითანიშვილმა ქალაქის ცენტრის აღდგენის და რეგენერაციის თაობაზე, — ახლა არათუ იციან, არამედ საზღვარგარეთის ბევრ ქვეყანას, ცნობილ სამშენებლო ფირმებს, კონცერნებს, ბანკებს, ბირჟებს სურთ კონკრეტული მონაწილეობა მიიღონ თბილისის აღმშენებლობაში. უკვე შემოსულია მრავალი განაცხადი, კონკრეტული წინადადება. ეს გასაგებიცაა — საქართველოს, მისი დედაქალაქის გეოფიზიკური მდებარეობა ევროპისა და აზიის გასაყართან ისტორიულად ყოველთვის დიდ ყურადღებას იპყრობდა. ამჟამადაც უცხოური ფირმები ცდილობენ რუსთაველზე განალაგონ თავიანთი წარმომადგენლობანი და, საერთოდ, მიიღონ აქტიური მონაწილეობა მის ცხოვრებაში.

— მაგრამ ჩვენ არ ვჩქარობთ, — დასძინა ქალაქის მერმა — ჯერ ყოველივე ასჯერ უნდა აიწონ-დაიწონოს, შედგეს იმ დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ნუსხა, რომლებიც აუცილებლად უნდა დარჩნენ ქალაქის გულში, შესრულდეს რეკონსტრუქცია-რეგენერაციის პროექტები, მოეწყოს ფართო განხილვა საზოგადოების მიერ და შემდეგ გადაწყდეს ვინ და რა ფორმით მიიღებს ამ საქმეში მონაწილეობას. ერთი კი ყველასთვის გასაგებია — პროსპექტს შეუნარჩუნდეს თავისი იერსახე, მაგრამ, სადაც კი შესაძლებელია ყოველივე არქაული (რა თქმა უნდა, კომუნიკაციების მხრივ) უნდა შესრულდეს თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაყრდნობით. რუსთაველის პროსპექტი უნდა იქცეს არა თუ დედაქალაქის, არამედ მთელი საქართველოს დიდ კულტურულ ცენტრად, ამასთანავე აქ გათვალისწინებულია მომავალი საელჩოებისა და საკონსულოების შენობები...

შექმნილია სპეციალური კომისია, რომელიც უკვე აქტიურად მუშაობს ზემოჩამოთვლილ პრობლემებზე. მაქსიმალურად გაკეთდება ყველაფერი, რათა განხორციელებული სამუშაოები (ზარალი კი, როგორც ცნობილია, მილიარდნახევარზე მეტს შეადგენს) მძიმე ტვირთად არ დააწვეს მოსახლეობას. ფართოდ უნდა გამოვიყენოთ დაფინანსების ახალი ფორმები — შემოწირულობები, ჰუმანიტარული დახმარება, უცხოური ბანკების, კამპანიების მონაწილეობა, 20 პროცენტის დივიდენდებიანი აქციები და მათზე შემდგომი ზრუნვა.

დღეისათვის გამოიკვეთა ორი რამ: მთავრობის სახლი არ დაინგრევა, — იგი აღდგება, მაგრამ მიეცემა სხვა, ახალი ფუნქციები, იგი გადაიქცევა კულტურულ, პოლიტიკურ და სავაჭრო ცენტრად. ხოლო პირველი საშუალო სკოლის შენობას აღადგენენ ამ უძველესი განათლების კერის აღზრდილები.

რაც შეეხება საცხოვრებელ ბინებს, იქ, სადაც იქნება ამის საშუალება, აღდგება ახალი კორპუსები. ვინც მოისურვებს, კვლავ დაუბრუნდება თავის კერას, მაგრამ აქაც დიდი სირთულეებია. საქმე ის გახლავთ, რომ მობინადრეთა უმრავლესობა ცხოვრობდა ძველი ტიპის სახლებში. ახლა კი უნდა აიგოს ახალი ბინები, თანამედროვე მოთხოვნათა გათვალისწინებით და ეს დიდ ფართობებს მოითხოვს.

რაც შეეხება საერთოდ ქალაქის ბინათმშენებლობას, აღინიშნა, რომ ბინების პრივატიზაციის შემდეგ, რომლის კანონი მზადდება და მალე გამოქვეყნდება, ბინათმშენებლობაში პრიორიტეტი მიეცემა ინდივიდუალურ, ამხანაგურ, კოოპერატიულ მშენებლობებს. გამარტივდება, უფრო მისაწვდომი გახდება ამ მშენებლობებში გაერთიანება. ამასთანავე განხორციელდება ღონისძიებები, რათა განიტვირთოს დედაქალაქი, სადაც ახლა პრაქტიკულად თავმოყრილია საქართველოს მთელი მოსახლეობის ერთი მესამედი. ეს კი, თავის მხრივ, უდიდეს ეკონომიკურ, სოციალურ, ეკოლოგიურ სიძნელეებს უქმნის დედაქალაქს.

ილაპარაკა რა ქალაქის სადღეისო სიძნელეებზე — ელექტროენერგიის, გაზის უკმარისობის, ტრანსპორტის შეფერხებებით მუშაობის, ქალაქის სურსათით ცუდი მომარაგების, ოპერატიული ვითარების შესახებ, ბატონმა ოთარ ლითანიშვილმა დაბეჯითებით განაცხადა: მიმძიმს დაპირებები მივცე ისედაც გადაღლილ, მუდამ მომავლის იმედებით გაცრუებულ ჩემს თანამემამულეებს, მაგრამ არ შემეშინდება ვთქვა, რომ ახალი მთავრობა ისეთი საშური ოპერატიულობით იღებს სოციალურად დატვირთულ დადგენილებებს, რომ მდგომარეობა სულ მალე არათუ სტაბილური გახდება, არამედ ამუშავდება უამრავი კეთილისმომტანი კანონი და დარწმუნებული ვარ, ყველანი შეებით ამოვისუნთქავთ. ახლა კი, ამ გარდამავალ პერიოდში, ცოტაც კიდევ გავიჭირვოთ...

ლამარა ბაბუა,
საქინფორმის კორესპონდენტი

რუსთაველის პროსპექტი — თბილისის ნაიარევი გულის საზარელი პანორამა გადაგვეშალა თვალწინ ვერტმფრენავის ილუმინატორიდან. დანგრეულ-დამწვარი სახლები, აფეთქებებით დამახინჯებული სასტუმრო „თბილისის“, მხატვრის სახლის, კავშირგაბმულობის სამინისტროს, პირველი საშუალო სკოლის ესოდენ ნაცნობი შენობები, მთავრობის სახლის ნაგებობათა კომპლექსი.

ამ სიმაღლიდან ომის შედეგების სურათი კიდევ უფრო მტკივნეული, კიდევ უფრო გულსატკენია, როცა ხედავ რად გადაქცეულა ბავშვობიდან ესოდენ საყვარელი პროსპექტი, რომლითაც ამაყობდი, სადაც მოგყავდა სტუმრები და უჩვენებდი: აქ იყო კავკასიაში მეფის ნაცვლის გრაფ ვორონცოვის სასახლე, მხატვრის სახლი კი ყოფილი ინსტურისტის სასტუმრო იყო, აქვე არსებობდა კაფე, რომელშიც მეგობრებთან ერთად რამდენჯერ ყოფილხარ...

მაგრამ უიმედოდ ცხოვრება არ შეიძლება. აღორძინდება პროსპექტი, ფერფლიდან აღდგება სახლები. მაგრამ ვერ დააბრუნებ მხოლოდ იმათ, ვინც ამ ძმათამკვლელ ომში დაიღუპა.

ფოტორეპორტაჟს ვერტმფრენავიდან, რომელიც შინაგან საქმეთა მინისტრის რომან გვენცაძის პირადი მითითებით იყო გამოყოფილი, უძღვებოდნენ გონდო დადვაძე და სერგო ედიშერაშვილი.

(საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ქუთაისი: შფოთიანი დღეების ქრონიკა

ფრონტისპირა ქალაქს უფრო ჩამოჰგავს ახლა ქუთაისი. საქმე მარტო ის როდია, რომ ქალაქს არ ჰყოფნის ელექტროენერგია და საწვავი, არ მოძრაობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტი. ფაქტობრივად მოშლილია საქალაქო მეურნეობა. განსაკუთრებულ შეშფოთებას იწვევს ის, რაც ქალაქის მახლობელ რაიონებში ხდება. საავადმყოფოებში ყოველდღიურად მატულობს დაჭრილთა და გარდაცვლილთა რიცხვი. დღეისათვის დაღუპულია ათამდე კაცი. კიდევ ერთი ტრაგედია გათამაშდა 21 იანვარს სამტრედია-აბაშის საზღვარზე, ცხენისწყლის პირას. დაუზუსტებელი მონაცემებით აქ შეიარაღებული შეტაკების შედეგად დაიღუპა ორი კაცი, არიან დაჭრილები.

მაკა კილაძე,
საქინფორმის კორესპონდენტი.

ფოთი: მდგომარეობა კალაპოტში დგება

როგორც საქინფორმის კორესპონდენტს აცნობეს, 22 იანვარს, ნაშუადღევს, გადადგა ფოთის პრეფექტი, რომელიც ბოლო დღეებში ამ სტრატეგიული მნიშვნელობის ქალაქში არეულობისა და საბოტაჟის ერთ-ერთი ორგანიზატორი იყო. ამის შედეგად დაძაბულობა ქალაქში მნიშვნელოვნად განიმუხტა.

ამავე დღეს ზუგდიდში გაგრძელდა მოლაპარაკება სამხედრო საბჭოსა და ყოფილი პრეზიდენტის წარმომადგენელთა შორის მთელ რესპუბლიკაში მდგომარეობის სტაბილიზაციის მიზნით.

პრესკონფერენციაზე, რომელიც სამხედრო საბჭოს წევრმა ბატონმა თენგიზ კიტოვანმა გაუმართა ქართველ და უცხოელ ჟურნალისტებს, ცნობილი გახდა, რომ ხორბლით დატვირთულ ორ გემთაგან ერთ-ერთი, რომლებმაც დატოვეს ფოთის ნავსადგური, დროებით გაემართა ნოვოროსიისკის მიმართულებით და მშვიდობის დამყარებისთანავე ტვირთიანად დაბრუნდება ფოთში.

საქინფორმი.

რუსთაველის პროსპექტის აღდგენის ფონდში

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: დავეხმარებით

რუსთაველის პროსპექტის ტრაგედია და მის აღდგენაში დახმარების გაწევის ღონისძიებანი განიხილეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სხდომაზე. პირველ რიგში უნდა აღდგეს პირველი სკოლის, მხატვრის სახლის, სასტუმრო „თბილისის“ შენობები. ამ მიზნით აკადემიამ თავისი მცირე სახსრებიდან ასიათასი მანეთი გამოყო, ფულს შეაგროვებენ აკადემიის ყველა ინსტიტუტის თანამშრომლებიც. კ. ზავრიევის სახელობის მექანიკისა და სეისმომედეგობის მშენებლობის ინსტიტუტის სპეციალისტები დაეხმარებიან ნაგებობათა სიმტკიცის, მიწისძვრისადმი მედეგობის ამაღლებაში.

განიხილეს იმ დღეებში ტრაგიკულად დამწვარი საქართველოს გ. ჩუბინაშვილის სახელობის ხელოვნების ისტორიის ინსტიტუტის პრობლემა. დაიწვა არქივი, სადაც ერთ ეგზემპლარად დაცული იყო როგორც რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, ისე ახლა თურქეთის კუთვნილ მიწებზე მდებარე ქართული ხუროთმოძღვრების ყველა ძეგლის ნახაზები. უბედურება ის არის, რომ ბევრი ამ ძეგლთაგან მხოლოდ ნახაზებშიღა იყო დარჩენილი. ახლა კი როგორ აღადგენ მათ! დაიფერფლა ახლახან მომზადებული ქართული ხელოვნების ენციკლოპედია — ცნობილ მეცნიერთა დიდი კოლექტივის მრავალი წლის კვლევის შედეგი. ცეცხლმა შთანთქა აგრეთვე ქართული ხუროთმოძღვრების ინსტიტუტში დაცული ძეგლების ფოტონეგატივები. იქნებ ვინმეს ჰქონდეს ზემოთ აღნიშნული დოკუმენტების პირები?

კოტე ცხოველიძე,
საქინფორმის კორ.

კოოპერატორთა წვლილი

ალბათ, საქართველოში არ დარჩა კაცი, ორგანიზაცია და საწარმო, საზოგადოებები და კოლექტივები, რომლებსაც გულთან არ მიეტანოს ის დიდი ტკივილი, რაც გამოიწვია თბილისში დატრიალებულმა ტრაგიკულმა მოვლენებმა, რომელთაც არაერთი ადამიანის სიცოცხლე და ჯანმრთელობა იმსხვერპლეს. დაინგრა და დამახინჯდა ჩვენი დედაქალაქის მშვენება — რუსთაველის პროსპექტი. ამ შემზარავი, მძიმე ჭრილობების სასწრაფოდ შეხორცების მიზნით შეიქმნა ხსენებული გამზირის აღდგენის ფონდი. ცეკავშირის გამგეობამ ამ ფონდში გადარიცხა ერთი მილიონი მანეთი. მანვე მოუწოდა სისტემის კოოპორგანიზაციებს, საწარმოებს, მუშაკებს აქტიური მონაწილეობა მიიღონ ამ საშვილიშვილო საქმეში. ბევრი ორგანიზაცია უკვე ოპერატიულად გამოეხმაურა ამ მიმართვას. ამ დღეებში ცეკავშირის საიჯარო აგროსამრეწველო სავაჭრო ფირმა „თამარისის“ კოლექტივმაც რუსთაველის გამზირის აღდგენის ფონდში გადარიცხა ერთი მილიონი მანეთი.

ახალი შენატანი

ფეხზე დადგა სრულიად საქართველო, რათა უმოკლეს დროში აღადგინოს დედა ქუჩა — რუსთაველის პროსპექტი. ყოველდღე პროსპექტის აღდგენის ფონდი ივსება ახალი შენატანებით. თბილისის წისქვილქარხანამ (დირექტორი — მერაბ ბერბერაშვილი) ამ ფონდში გადარიცხა 100 ათასი მანეთი.

საშობაო არდადეგების შემდეგ

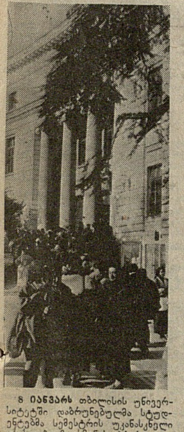

8 იანვარს თბილისის უნივერსიტეტში დაბრუნებულმა სტუდენტებმა სემესტრის უკანასკნელი ლექციები მოისმინეს, პრაქტიკულ მეცადინეობებზე შემაჯამებელი სემინარები ჩაუტარდათ და ჩათვლები მიიღეს.

20 იანვრიდან დაიწყო ზამთრის საგამოცდო სესია. თბილისის უნივერსიტეტის რექტორის, პროფესორ როინ მეტრეველის ბრძანებით. საგამოცდო სესია 10 თებერვლამდე გაგრძელდება. შემდეგ ერთკვირიანი არდადეგები იქნება.

მეორე სემესტრი 17 თებერვალს, ჩვეულებრივზე 10 დღით გვიან დაიწყება. ეს არის ყველაზე ოპტიმალური გადაწყვეტილება დღევანდელ რთულ პირობებში.

მიუხედავად ძნელი ვითარებისა (კორპუსები არ თბება, 16 იანვრამდე ფერხდებოდა ელექტროენერგიის მიწოდება), უნივერსიტეტში საქმიანი განწყობილებაა.

საქართველოს რაიონებიდან და ქალაქებიდან ჩამოსულ დაუსწრებელი განყოფილების სტუდენტებს უკითხავენ ლექციებს, ისინი გრაფიკით გათვალისწინებულ გამოცდებსაც აბარებენ.

ახლა ახმაურებული დერეფნების ხილვისას, ტრადიციული ამაღლებული განწყობილება დაგეუფლებათ. მიმდინარეობს ცოდნის შემოწმება, ფასდება პირველი სემესტრის შედეგები. ამისთვის თბილისის უნივერსიტეტის რექტორატმა, ფაკულტეტთა დეკანატებმა, სასწავლო ნაწილმა ჯერ კიდევ გასული წლის ბოლოს დაიჭირეს თადარიგი და ამჟამად გამოცდებს ორგანიზებული ხასიათი აქვს.

ყველაზე ადრე საგამოცდო სესიას მომავალი ფიზიკოსები შეუდგნენ. ან რა გასაკვირია, მათ სექტემბერში თავიანთი პასუხისმგებლობით სემესტრი ადრე დაიწყეს და, ბუნებრივია, ნაყოფსაც ნაადრევად იმკიან.

— გამოცდების მიმდინარეობით კმაყოფილი ვართ, — განაცხადეს ფიზიკის ფაკულტეტის ხელმძღვანელებმა, — ჩვენთან თეორიული კურსების პარალელურად დიდი ყურადღება ეთმობა პრაქტიკულ მეცადინეობებს, დეკანატმა შესაბამის კათედრებთან ერთად სემესტრის მანძილზე ცოდნის შემოწმების თავისი კრიტერიუმები შეიმუშავა — სტუდენტის ცოდნა პერიოდულად მოწმდებოდა და ფასდებოდა. ამის გამო ჩათვლების მიღება ფიზიკოსთა უმრავლესობისათვის პრობლემა არ გამხდარა. ვფიქრობთ, გამოცდებიც უმტკივნეულოდ ჩაივლის.

რამდენიმე რაიონიდან, მეტწილად დასავლეთ საქართველოდან, — გვითხრა მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა ლაზარე ზამბახიძემ, — ზოგიერთმა სტუდენტმა საშობაო არდადეგებიდან დროულად ვერ მოახერხა დაბრუნება. მათ საყურადღებოდ ვაცხადებთ, რომ როცა დაუბრუნდებიან უნივერსიტეტს, ყველა პირობა ექნებათ შექმნილი ჩათვლების მისაღებად და გამოცდებზე გასასვლელად.

ჩვენ დავუმატებთ: ეს ეხება, საერთოდ, რაიონებში მცხოვრებ თბილისის უნივერსიტეტის ყველა იმ სტუდენტს, ვინც გვიან დაბრუნდა, ან ჯერ ვერ მოახერხა დედაქალაქში ჩამოსვლა, ამის შესახებ უნივერსიტეტის რექტორატმა სპეციალური გადაწყვეტილება მიიღო.

ბიჭი შეყილაძე,

სურათზე: ბოლო ლაბორატორიული სამუშაო ქიმიის ფაკულტეტის მე-4 კურსზე. დოცენტ მარინე რუხაძის (მარცხნივ) ხელმძღვანელობით სტუდენტები ნია მელაშვილი და თამთა ჭავჭანიძე ხსნიან ამოცანას.

ავტორის ფოტო.

აქტუალური ინტერვიუ

სახელმწიფო საწარმოთა პრივატიზაცია, რომელიც საქართველოში ამა წლის 1 თებერვლიდან იწყება, გაზრდილ ინტერესსა და მრავალ კითხვას ბადებს. ზოგიერთ მათგანზე პასუხის გაცემა საქინფორმის კორესპონდენტმა სთხოვა დროებითი პოლიტიკური საკონსულტაციო საბჭოს წევრს, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტს რომან გოცირიძეს.

რომან გოცირიძე: „საჭიროა პრივატიზაციის ოპტიმალური კურსი“

— გვახსოვს, რესპუბლიკის უწინდელი ხელისუფლება დაგვპირდა პრივატიზაციას. მისი დაწყების ვადად კი განსაზღვრა — გასული წლის 1 ოქტომბერი. რამდენად გულწრფელი იყო იგი, თქვენი აზრით, თავის განცხადებაში ამ საკითხის გამო?

— ფაქტია, რომ რესპუბლიკის ყოფილ ხელმძღვანელობას არ უწარმოებია არავითარი მოსამზადებელი მუშაობა. დიახ, მან მიიღო კანონი, მაგრამ „დაავიწყდა“ დაემტკიცებინა შესაბამისი საპროცესო აქტები, დებულებანი, რომლებიც შემდეგ აღმასრულებელი სტრუქტურების საქმიანობის სახელმძღვანელო გახდებოდა, სწორედ იმათი საქმიანობისა, რომლებიც უზრუნველყოფენ კანონის უზენაესობას, ბიუროკრატიული დაბრკოლებების დაძლევას რეგისტრაციის დროს და შემდგომ მუშაობაში გამორიცხავენ ვოლუნტარიზმის გამოვლინებებს და მეტ რეალურ თავისუფლებებს ანიჭებენ მეწარმეობას.

— უნდა ვივარაუდოთ, რომ ახლანდელი მთავრობა მხედველობაში მიიღებს ყველა ამ ასპექტს...

— თვით პრივატიზაციის პროცესი გულისხმობს მისი განხორციელებისათვის ორგანიზაციული სტრუქტურების არსებობას. პოლონეთში, მაგალითად, შეიქმნა სააგენტო, ყოფილი სსრ კავშირის მასშტაბებით ჩაფიქრებული იყო რაღაც ფონდი, ხოლო რუსეთში ეს ფუნქციები დააკისრეს სახელმწიფო ქონების მართვის კომიტეტს.

რა თქმა უნდა, არ კმარა ამგვარი კომიტეტის შექმნა ჩვენს რესპუბლიკაში. საჭიროა შენობები, მისი დაკომპლექტება კვალიფიციური კადრებით. და მერე, ვფიქრობ, ეს უწყება უნდა ჩამოყალიბდეს დარგობრივი პრინციპით, ჰქონდეს თავისი ორგანიზაციული რგოლები რეგიონებში. გარდა ამისა, უნდა განვსაზღვროთ ის კომერციული ორგანიზაციები, რომლებიც უშუალოდ მოჰკიდებენ ხელს სახელმწიფო ქონების გაყიდვას. სხვათა შორის, მათ სახელმწიფო, როგორც ჩანს, გადასცემს თავის ფუნქციებს მართონ დარჩენილი და ის ქონება, რომელიც გათვალისწინებული არ არის გასაყიდად.

განსაკუთრებული ყურადღების საგანია ნორმატიული აქტების დებულებათა შემუშავება, ესე იგი პრივატიზაციის მეთოდიკური უზრუნველყოფა. აქ კი კომიტეტმა უნდა დააზუსტოს, თუ რა ტიპის ობიექტი რა ფორმით უნდა იყოს პრივატიზებული — საკონკურსო საფუძველზე, აუქციონზე თუ სააქციო საზოგადოებად მისი გადაქცევის გზით.

საჭიროა გავარკვიოთ ისიც, თუ რანაირად შეიძლება გამოვისყიდოთ საწარმო — ნაღდი ფულით, გადარიცხვით? შეიძლება თუ არა საჯარო გაყიდვაში მონაწილეობდნენ არასახელმწიფო კომერციული სტრუქტურები, და როგორ ჩავაბათ პრივატიზაციაში მოსახლეობის ის ნაწილი, რომელიც ფიქრობს არა საწარმოების შეძენაზე, არამედ საარსებო მინიმუმზე. იქნებ უმჯობესია დავარიგოთ საპრივატიზაციო ჩეკები? ანდა ყველა სრულწლოვან მოქალაქეს გავუხსნათ ბანკში სპეციალური ანგარიშები, გარკვეული ფულადი თანხების ფიქსაციით, რომელთა მეშვეობით ისინი მონაწილეობას მიიღებენ საწარმოთა გამოსყიდვის პროცესში.

— დაწყებულ პროცესს, ეტყობა, მოჰყვება სამინისტროთა ფუნქციების არსებითი შეცვლაც. როგორი უნდა იყოს ისინი, თქვენი აზრით, სახელმწიფო ქონების მართვის კომიტეტის შექმნის შემდეგ?

— დარგობრივი სამინისტროები დღეს გვევლინებიან სახელმწიფო ქონების მფლობელთა და განმკარგულებელთა როლში. მისი მართვის კომიტეტის შექმნის შემდეგ სამინისტროები უნდა გადაიქცნენ შესაბამის ფუნქციურ უწყებებად. რასაც უნდა მოჰყვეს შესაბამისი ცვლილებანი ეკონომიკური სისტემის მართვაში.

ყოველივე ეს შეეძლო და ვალდებულიც იყო გაეკეთებინა ჯერ კიდევ წინა ხელმძღვანელობას. ამავე დროს, მე მგონი, სახიფათოა აჩქარება, „იერიშობანა“ დღეს, დღეს ჩვენ გვინდა სათანადო სამართლებრივი, ორგანიზაციული, საკადრო ბაზის გარეშე განვახორციელოთ ფართო მასშტაბის პრივატიზაცია, მაგრამ მეტისმეტმა აჩქარებამ შეიძლება გამოიწვიოს ეკონომიკური ქაოსი, ხელი შეუწყოს მეტ სოციალურ პოლარიზაციას. ამიტომ ნუ გვგონება, რომ უკვე ხვალ მოხდება ერთი მეპატრონის მეორით შეცვლა. ამ პროცესში საჭირო იქნება სათანადო საფუძვლის შექმნა. რა თქმა უნდა, ეს რაც შეიძლება სწრაფად უნდა განვახორციელოთ, ერთი წლისათვის დაგეგმილი შევასრულოთ რამდენიმე თვეში.

არ შეიძლება არ გავითვალისწინოთ კიდევ ერთი არსებითი მომენტი. პრივატიზაციის განხორციელება არ გამორიცხავს სხვადასხვა სოციალურ ჯგუფს შორის ქონების გამო დავის, პრეტენზიების წარმოშობას. ამ დროს აუცილებლად ძლიერი უნდა იყოს სახელმწიფო აპარატი ცენტრში და ადგილებზე. დღეს კი ჩვენთან, რეალურად შექმნილი პოლიტიკური სიტუაციის გამო, წარმოიშვა ხელისუფლების გარკვეული კრიზისი. ჩემი აზრით, პარლამენტის ახალ არჩევნებამდე სარისკოა სწორედ ფართო პრივატიზაციის განხორციელება.

პრივატიზაცია იმდენად რთული მოვლენაა, რომ მისმა მეტისმეტმა დაჩქარებამ და მოუმზადებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს ხელისუფლების დისკრედიტაცია. აქ საჭიროა ოპტიმალური კურსის შემუშავება. დიახ, უნდა ვიჩქაროთ, მაგრამ... ნელა.

ზურაბ ბრძოლიშვილი,
საქინფორმის კორ.

ინციდენტი „რუსთაველის“ მეტროსთან

22 იანვარს 14 საათსა და 30 წუთზე ყოფილი პრეზიდენტის დაახლოებით სამასი მომხრე, რომლებიც ერთხმად გაიძახოდნენ „ზვი-ა-დი“, „სა-ქარ-თვე-ლო!“, მეტროსადგურ „რუსთაველთან“ შეაჩერეს ავტობუსებმა, რომლებითაც ქუჩა იყო გადახერგილი და ავტობუსების სახურავებზე მდგომმა გვარდიელებმა.

ხალხის ჯგუფიდან ახალგაზრდა კაცმა იკისრა დირიჟორის როლი. მისი ბრძანების მიხედვით ადამიანები ხან იჩოქებოდნენ, ხან ფეხზე დგებოდნენ. ქალებს აღმართული ჰქონდათ ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას პორტრეტები.

რამდენჯერმე გაისმა ჰაერში ავტომატის გამაფრთხილებელი ჯერი, ისროლეს საცრემლე კოვზები. ამ მოქმედებამ დემონსტრანტების აღფრთოვანება და ტაში გამოიწვია. მალე მათ დატოვეს იძულებითი დგომის ადგილი. მათ შორის არავინ არ დაშავებულა.

ლარისა თუმანიშვილი,
ვია კორძაძე,
საქინფორმის კორ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ინტერვიუ

რესპუბლიკაში შექმნილი რთული ვითარება, დამხობილი რეჟიმის ნაშთების დაძლევისა და დემოკრატიული სამართლებრივი სახელმწიფოს მშენებლობის ინტერესები მრავალ სამართლებრივ პრობლემასა და საკითხს აყენებს. ჩვენს კორესპონდენტს ესაუბრება საქართველოს პარლამენტის ყოფილი [illegible] ალექსანდრე შუშანაშვილი.

მხოლოდ კანონიერება და სამართლიანობა გადაგვარჩენს

— დღეს იმასაც ამბობენ, მათ შორის ოფიციალური პირებიც, ზვიად გამსახურდია ფსიქიკური ავადმყოფიაო, რაზედაც ექიმების დასკვნები არსებობს და სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა მას არ დაეკისრებაო. თქვენ რას იტყოდით?

— რა უნდა ვთქვა, მე არც ექიმების დასკვნებს ვიცნობ და არც იმ მასალას, რომლის საფუძველზეც ისინია შედგენილი. იმის თქმა კი შემიძლია, რომ ყველა ფსიქიკური დაავადება არ გამორიცხავს პასუხისმგებლობას. სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა არ ეკისრება მხოლოდ იმ პირს, რომელიც დანაშაულის ჩადენის მომენტში შეურაცხად მდგომარეობაში იყო, ესე იგი, არ შეეძლო ანგარიში გაეწია ან ეხელმძღვანელა საკუთარი მოქმედებისთვის ქრონიკული სულიერი დაავადების, სულიერი მდგომარეობის დროებითი მოშლილობის, ჭკუასუსტობის ან სხვა ავადმყოფური მდგომარეობის გამო. არ დაისჯება აგრეთვე პირი, რომელიც დანაშაულის ჩადენის შემდეგ გახდა შეურაცხადი. შეურაცხადობის შემთხვევაშიც უნდა ჩატარდეს გამოძიება, დადგინდეს საქმის ფაქტობრივი გარემოებები და სასამართლო წესით მოხდეს ასეთი პირის მიმართ სამედიცინო ხასიათის იძულებითი ღონისძიების გამოყენება. შეურაცხადობის საკითხს წყვეტს გამოძიება და სასამართლო სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე.

არა მგონია, ბატონ ზვიად გამსახურდიას ფსიქიკური მდგომარეობა, თუ იგი მართლა ავადმყოფია, შეურაცხადობისა და, მაშასადამე, სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის გამორიცხვის საფუძველი გახდეს. იგი რამდენიმეჯერ იყო სამართალში მიცემული, მაგრამ ამ საფუძვლით, როგორც ვიცი, პასუხისმგებლობისგან არასოდეს გაუთავისუფლებიათ. ყოველ შემთხვევაში, თუ საჭირო გახდა, ალბათ, ამ საკითხს ამჯერადაც სათანადო ორგანოები შეამოწმებენ.

— სომხეთის ხელისუფლებამ რატომ არ მისცა ბატონ ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკური თავშესაფარი და რამდენად კანონიერია ამ ხელისუფლების მიერ მისთვის საქართველოში დასაბრუნებლად ხელის შეწყობა?

— ბატონი ზვიად გამსახურდია ვერც სომხეთში მიიღებდა პოლიტიკური თავშესაფრის უფლებას და ვერც სხვა სახელმწიფოში მიიღებს. ასეთ უფლებას აძლევენ მხოლოდ იმ უცხოელს, რომელიც იდევნება პროგრესული პოლიტიკური თუ საზოგადოებრივი საქმიანობისთვის. როგორც პრესაში გამოქვეყნებული ინფორმაციებიდან ირკვევა, მას ბრალად ედება ისეთი დანაშაულობანი, რომელთაც არავითარი კავშირი არა აქვთ არც პოლიტიკასთან და არც პროგრესულ საქმიანობასთან. ასეთი დანაშაულების ჩამდენი დაუყოვნებლივ უნდა გადაეცეს იმ სახელმწიფოს, სადაც მისი საქმის წარმოება მიმდინარეობს.

რაც შეეხება სომხეთის ხელისუფალთა მოქმედებას, მისი გამართლება არაფრით არ შეიძლება, სახელმწიფოები ურთიერთშეთანხმებებს კეთილსინდისიერად უნდა ასრულებდნენ.

— დემოკრატიული წესით ავირჩიეთ უზენაესი საბჭო, ალბათ, ასეთივე წესით შეიქმნა მისი პრეზიდიუმი, მუდმივმოქმედი კომისიები, სხვა ორგანოები. როგორ მოხდა, რომ ასეთ პირობებში ერთმა პიროვნებამ მოახდინა ხელისუფლების უზურპაცია. რა ვქნათ, რა ორგანოები შევქმნათ და რა წესით, რომ მომავალში ასეთი რამ აღარ განმეორდეს?

— საქმეც ისაა, რომ არც უზენაესი საბჭო და არც მისი ორგანოები დემოკრატიული წესით არ შექმნილა. ვინც ამას ამბობს და ამტკიცებს, ან ცდება, ან უბრალოდ თავს იტყუებს. რა დემოკრატიაზეა ლაპარაკი, როცა უზენაესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატთა შერჩევაში ხალხს თითქმის არავითარი მონაწილეობა არ მიუღია. ისინი შეარჩიეს და დაასახელეს ძირითადად იმ პოლიტიკურმა პარტიებმა, რომელთა სახელწოდებაც კი ხეირიანად არავინ იცოდა. ხუთას ამომრჩეველს მხოლოდ თავის ოლქში შეეძლო ერთი კანდიდატის წამოყენება, ხოლო გაურკვეველი წესით და მიზნით შექმნილი პარტიის ხელმძღვანელს კი უფლება ჰქონდა კანდიდატები წამოეყენებინა მთელი პარლამენტისათვის, ნახევარი — პარტიული სიით, ნახევარი — საარჩევნო ოლქებში. უფრო მეტიც, საარჩევნო ოლქების მიხედვით დეპუტატები გახდნენ ისეთი კანდიდატებიც, რომელთაც არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა ხმების ნახევარიც კი არ მიუღიათ. არასპეციალისტების მიერ მომზადებული საარჩევნო კანონის ამ და სხვა მრავალმა უკუღმართობამ გამოიწვია ის, რომ უზენაესი საბჭო ძირითადად დაკომპლექტდა პირადი ერთგულებისა და მორჩილების ნიშნით. არაფერს ვამბობ იმაზე, რომ მის შემადგენლობაში მოხვდნენ შემთხვევითი, საეჭვო რეპუტაციის მქონე პირები. რასაკვირველია, უზენაეს საბჭოში იყვნენ ღირსეული, მაღალი ზნეობისა და პრინციპების დეპუტატები. საგულისხმოა, რომ სწორედ უზენაეს საბჭოში დაიწყო უზურპაციის წინააღმდეგ პრინციპული და უკომპრომისო ბრძოლა, მაგრამ საბჭოს უმრავლესობა არ იყო ქართველი ერის ინტელექტისა და ნების გამომხატველი. პარლამენტში კი, მოგეხსენებათ, საკითხებს უმრავლესობა წყვეტს.

რაც შეეხება პრეზიდიუმს, უზენაეს საბჭოს იგი საერთოდ არ აურჩევია, მისი შემადგენლობის ფორმირება ხდებოდა თანამდებობის მიხედვით. ფორმალურ ხასიათს ატარებდა უზენაეს საბჭოს სესიაზე მუდმივმოქმედი კომისიების თავმჯდომარეებისა და წევრების არჩევა და განთავისუფლება. ეს საკითხები, ისევე, როგორც საბჭოს კომპეტენციაში შემავალი სხვა საკითხები, წინდაწინ წყდებოდა თვითონ პრეზიდენტის მიერ, რომელიც საერთოდ ვერ ანსხვავებდა თავის და სხვის უფლებას, კანონსა და კანონიერებას, მიაჩნდა, რომ ყველაფრის დაკანონება და გაკეთება შეიძლება.

ხელისუფლების უზურპაცია კი ძირითადად განაპირობა ერთპიროვნული ბატონობისაკენ პრეზიდენტის პათოლოგიურმა მისწრაფებამ და უზენაეს საბჭოში შექმნილმა სიტუაციამ, სამართალშემოქმედებითი მექანიზმის მთლიანად მოშლამ. კანონპროექტები იურიდიულ კომისიაში, როგორც წესი, არ იხილებოდა. მათი განხილვა ფაქტიურად არც საბჭოს სხდომაზე ხდებოდა. დეპუტატებს სხდომის დაწყების წინ ურიგდებოდათ კანონპროექტები და წაკითხვასაც ვერ ასწრებდნენ, ისე ხდებოდა კენჭისყრა. ორ-სამ საათიან სხდომაზე ზოგჯერ სამი, ოთხი და მეტი კანონპროექტი მტკიცდებოდა. პრინციპული მნიშვნელობის მქონე საკანონმდებლო ცვლილებები, მათ შორის პრეზიდენტის უფლებამოსილების დამდგენი აქტები მზადდებოდა საიდუმლოდ, განსაკუთრებული ნდობით აღჭურვილი ფარისევლებისა და მლიქვნელების ვიწრო წრეში. საპარლამენტო განწყობილებაზე უარყოფით გავლენას ახდენდა ისიც, რომ ზოგიერთი დეპუტატი, აგრეთვე დაცვის მრავალრიცხოვანი რაზმი შეიარაღებული იჯდა საბჭოს სხდომაზე და ქანდარაზე წამოსკუპებულ ქალთა გუნდთან ერთად აქტიურად მონაწილეობდა ოპოზიციურად განწყობილ დეპუტატთა დათრგუნვაში. შემდგომში რა მახინჯი ფორმები მიიღო ოპოზიციონერთა დევნამ, საზოგადოებისათვის კარგად არის ცნობილი, რაც მთავარია, არ დგებოდა საბჭოს სხდომის სტენოგრამა და დეპუტატთა შენიშვნები და წინადადებები არსად არ ფიქსირდებოდა. არც თუ იშვიათად ახალი კანონი ქვეყნდებოდა პირვანდელი პროექტის სახით, საბჭოს მიერ მოწონებული შესწორებების გარეშე.

რა წესით ავირჩიოთ ახალი პარლამენტი და რა ვიღონოთ დემოკრატიულ საწყისებზე მისი მუშაობის უზრუნველსაყოფად, ეს ცალკე საუბრის თემაა. მხოლოდ ერთ საკითხზე მოგახსენებთ ჩემს მოსაზრებას. უზენაეს საბჭოში მუშაობის ათი თვის მანძილზე დავრწმუნდი, რომ ქართულ პარლამენტს ძალიან გაუჭირდება პარტიულობისა და ფრაქციულობის პრინციპებზე მუშაობა. ეტყობა, საამისოდ ჩვენ ჯერ მზად არა ვართ და სწორედ აქედან იწყება ყველა უბედურება, ამბიციურო- [illegible]

[illegible] ექვემდებარება პარლამენტს.

— ამჟამად მთელი ძალაუფლება სამხედრო საბჭოს ხელშია, შეჩერებულია კონსტიტუციის მოქმედება, დათხოვილია პარლამენტი. როდემდის შეიძლება ასეთ მდგომარეობაში ყოფნა, ხომ უნდა დაიწყოს ხელისუფლებისა და მმართველობის დემოკრატიული ინსტიტუტების ჩამოყალიბება და ფუნქციონირება, მით უმეტეს, სამხედრო საბჭოს განცხადებით, დიქტატორული რეჟიმის დამხობის მთავარი მიზანი სწორედ ეს ყოფილა.

— რასაკვირველია, ასეთი მდგომარეობა დიდხანს არ უნდა გაგრძელდეს, სახელმწიფოს უნდა მართავდეს კონსტიტუციური ხელისუფლება, თუმცა არც აჩქარება ივარგებს. ამ საკითხზე აქტიურად მუშაობენ პოლიტიკური პარტიები, სახალხო ფრონტი, ეროვნული კონგრესი, და, ალბათ, გამონახავენ ოპტიმალურ გზებსა და საშუალებებს.

— ყოფილი პარლამენტის აღდგენაზე რა აზრისა ხართ?

— იყო ამის ცდები. დეპუტატთა რამდენიმე შეხვედრაც გაიმართა, მაგრამ უშედეგოდ, სესიის ჩასატარებლად საჭირო კვორუმიც ვერ შეიკრიბა. ჩემი აზრით, ყოფილმა პარლამენტმა ვერ გაამართლა ხალხის ნდობა, ყველაზე უფრო კრიზისულ სიტუაციაში განზე გადგა და დაკარგა საქმიანობის გაგრძელების მორალური უფლება. დღეს უფრო პოპულარულია ეროვნული ყრილობისა თუ კრების მოწვევის იდეა, მაგრამ, ალბათ, არც ამას უწერია განხორციელება. შექმნილ სიტუაციაში ასეთი თავყრილობის მოწვევა ადგილებზე კიდევ უფრო გაართულებს მდგომარეობას, გააღვივებს პოლიტიკურ ვნებებს, შექმნის კონფრონტაციის ახალ კერებსა და საფუძველს. უფრო რეალურად მეჩვენება სამხედრო საბჭოს გადაწყვეტილებით შეიქმნას ეროვნული თანხმობის კომიტეტი ან საბჭო 60-70 კაცის შემადგენლობით და მას გადაეცეს საპარლამენტო ხელისუფლება. ეს ორგანო დანიშნავს პარლამენტის არჩევნებს, მიიღებს საარჩევნო კანონს და პარლამენტის შექმნამდე განახორციელებს უზენაესი ხელისუფლების ყველა სხვა უფლებამოსილებას. ამ ფუნქციების დროებითი მთავრობისათვის გადაცემა, საკანონმდებლო და აღმასრულე- [illegible]

[illegible] ედუარდის დამოკიდებულებასაც და იმ სიტუაციასაც, რომელშიც მას უხდებოდა მუშაობა. ამას იმიტომ არ ვიხსენებ, ბატონ ედუარდს ჭირდებოდეს ჩემი გამოსარჩლება ან მე მსურდეს თავის მოწონება და ვინმეს გულის მოგება.

ამ ათიოდე წლის წინათ მცხეთის სასამართლოში შემოვიდა სისხლის სამართლის საქმე საქართველოს ეროვნული მოძრაობის ლიდერთა ერთი ჯგუფის მიმართ. ბრალად ედებოდათ სვეტიცხოვლის ეზოში ხულიგნობა და ხელისუფლების წარმომადგენლისთვის წინააღმდეგობის გაწევა. ერთ მშვენიერ დღეს დამიძახა ბატონმა ალექსი ინაურმა და ყოველგვარი შესავლის გარეშე მითხრა, მაგ ანტისოვეტჩიკებს მაქსიმუმი უნდა მივცეთო, „პოლნაია კატუშკაო", რუსულადაც დააყოლა. ჩვენ როგორ მივცემთ, საქმე სასამართლომ უნდა განიხილოსმეთქი, ვითომ ვერ მივხვდი რას მეუბნებოდა. ვიცი, სასამართლომ რომ უნდა განიხილოს, და უთხარი იმ მოსამართლეს ჩემი სახელითაცო. მასთან კამათს აზრი არ ჰქონდა, წამოვედი და დავურეკე ბატონ ედუარდს. მითხრა, ვიცოდი დაგირეკავდა, იმასაც ვშიშობდი, შენ რას ეტყოდი, და კარგია, თავი რომ შეგიკავებიაო. ახლა ერთი თხოვნა მაქვს, თუ კანონის დარღვევა არ იქნება, პირადად ნახე ეგ საქმე და მითხარი შენი აზრიო. სამსჯავრო განხილვა არ იყო დაწყებული, იმ დღესვე ჩამოვატანინე საქმე, შევისწავლე და მეორე დღეს დავურეკე. მოვახსენე, რომ ეს იყო თავით ბოლომდე პროვოცირებული, შეთითხნილი ბრალდება. ყურადღებით მომისმინა და მითხრა, სავსებით გეთანხმები, მაგრამ ინაური თუ კიდევ დაგელაპარაკა, ჩვენი საუბრის შესახებ ნურაფერს ეტყვიო. მეძეა ჭაფოძე იყო მოსამართლე, დავუძახე და ყველაფერი ვუამბე. გამამართლებელი განაჩენის გამოტანა ვერ გაბედა. მაგრამ მსჯავრდებულები კი გაათავისუფლა პატიმრობიდან.

კარგა ხნის შემდეგ ბატონმა ალექსიმ მართლა მკითხა, ალბათ, იმ საქმეზე შევარდნაძე გელაპარაკაო. რომელ საქმეზე-მეთქი, ვითომ კვლავ ვერ მივხვდი. კარგი, კარგიო და ხელი ჩაიქნია. აი, ასეთი დრო იყო მაშინ.

— რამდენად კანონიერია სახელმწიფო ხელისუფლების შეიარაღებული გზით დამხობა და როგორ აფასებს ასეთ მოქმედებას საერთაშორისო სამართალი?

— ხელისუფლებას გააჩნია. ფაშისტური და ავტორიტარული ხელისუფლება შეიძლება დაემხოს მხოლოდ შეიარაღებული ძალით. დიქტატორები ნებაყოფლობით, მშვიდობიანი მოწოდებებითა და შეგონებით არაფერს თმობენ. ასე იყო კალიგულათი დაწყებული და სომოსით დამთავრებული. ასეა დღესაც და, ალბათ, მომავალშიც ასე იქნება. მხოლოდ ერთეულები ახერხებენ ბოლომდე გააბრიყვონ და დააბეჩაონ ხალხი, გადაურჩნენ საყოველთაო რისხვას და ბუნებრივი სიკვდილით დაასრულონ წუთისოფელი.

რასაკვირველია, არც ერთი სახელმწიფოს კანონმდებლობა არ ითვალისწინებს და არ იძლევა არსებული ხელისუფლების შეიარაღებული გზით დამხობის უფლებასა და შესაძლებლობას. პირიქით, ასეთი მოქმედება ყველგან სასტიკად იდევნება და ისჯება. არც რომელიმე ტირანი თვლის თავს დიქტატორად და უზურპატორად. ჰიტლერი ირწმუნებოდა, მესია ვარო, ხოლო პინოჩეტს ხალხის მეგობრად და კონსტიტუციურ პრეზიდენტად მიაჩნდა თავი. რაც შეეხება საერთაშორისო სამართალს, იგი ყოველთვის ცნობდა და ცნობს ადამიანის უფლებას იბრძოლოს მონობის, ტირანიისა და ჩაგვრის წინააღმდეგ.

— იყო კი ბატონი ზვიად გამსახურდია დიქტატორი ან ასე უცბად როგორ იქცა დიქტატორად ხალხის მიერ დემოკრატიული წესით არჩეული პრეზიდენტი?

— დიქტატორი იყო ბატონი ზვიად გამსახურდია თუ ანგელოზი, რატომ და როგორ მოხდა მისი ხელისუფლების დამხობა, ამას, ალბათ, გამოძიება დაადგენს. რასაკვირველია, მას არ გაუხსნია საკონცენტრაციო ბანაკები, არ აღუმართია სახრჩობელები, არ შეუქმნია საგანგებო კომისიები და ტრიბუნალები, მაგრამ ერთი წლის მანძილზე მისი მეთაურობითა თუ უთაურობით იმდენი უბედურება დატრიალდა, თაობებს ეყოფა საწამებლად და საწვალებლად. დღეს საქართველო ჯვარზეა გაკრული, დარღვეულია მისი ეთნიკური მთლიანობა და ეროვნული ცნობიერება, ჩადენილია კაენის ცოდვა, ტალახშია ამოსვრილი ქართველი ერის უნიკალური თვისებები, წინაპართა მიერ საუკუნეების მანძილზე შექმნილი ღირებულებები. ამაზე უარესი, მგონი, არც ერთ დიქტატორს, არც ერთ პარტიას, პარლამენტსა თუ ფრაქციას არ გაუკეთებია თავისი ხალხისათვის. ვინ შეიძლება აქ მართალი იყოს. ირანის შაჰს მოჰამედ რეზა ფეჰლევს თავით ფეხამდე შეიარაღებული ოთხმილიონიანი არმია ჰყავდა, რომელიც მზად იყო მისი ნებისმიერი ბრძანება შეესრულებინა, მაგრამ იგი მოერიდა თავისი ხალხის სისხლისღვრას და ფაქტობრივად ქუჩის ოპოზიციას გაექცა. ან რად გვინდა სხვისი მაგალითები. ქართველი მეფეები შვილებს სწირავდნენ, თავს დებდნენ საჯალათო კუნძზე, ოღონდ როგორმე აეცდინათ ქვეყნის აოხრება და აწიოკება. ჩვენი ნაპრეზიდენტალი კი ქურდულად შემოიპარა სამშობლოში და ხალხს თურმე ძმათამკვლელი ომისა და თბილისზე გალაშქრებისაკენ აგულიანებს. ჰოდა, ამ კაცის მხარდასაჭერად კი მიტინგებს ვმართავთ და შიმშილობას ვაცხადებთ?

რაც შეეხება პრეზიდენტის გადიქტატორებას, ეს არც ისე ძნელია. განუსაზღვრელი ხელისუფლება ყველაზე პატიოსან ადამიანებსაც კი რყვნის და ათახედებს. არც ერთი წელია მცირე დრო. ისკარიოტელმა ერთ საღამოს უღალატა მაცხოვარს და არც სავლეს დაჭირვებია დიდი დრო პავლედ გარდაქმნისათვის.

— ალბათ, არც ის იქნება მართალი, ყველაფერი ერთ კაცს დავაბრალოთ და მისი მოწინააღმდეგეები ანგელოზებად მოვნათლოთ.

— მე აღვნიშნე მხოლოდ ფაქტობრივი მდგომარეობა. კონკრეტულად ვის და რაში მიუძღვის ბრალი, ეს უნდა დაადგინოს გამოძიებამ და სასამართლომ. დღეს ხშირად გაიგონებთ, შერიგება, ურთიერთშენდობა და პატიება გადაგვარჩენსო. კი, მაგრამ ვისი სახელით ვდებთ ამ გარიგებას, ვის ხარჯზე ვაცხადებთ საყოველთაო ამნისტიას, რას ვეუბნებით დაობლებულ ბავშვებს, შვილმოკლულ დედებს, მოძმეთა ხელით დახოცილთა სულებს ან იმ ქართველებს, ასი და ორასი წლის შემდეგ რომ დაიბადებიან და დღევანდელი ცოდვა გაუხდებათ სატარებლად და სანანებლად. მტყუანსა და მართალს ისტორია განსჯისო. ისტორია არც არავის განსჯის და არც არავის დასჯის. განსჯაც და დასჯაც დღეს უნდა მოხდეს. რასაკვირველია, სისხლის ზომასა და სიმკაცრეში არ არის საქმე. ლაპარაკია იმაზე, რომ დადგინდეს და ითქვას სიმართლე, ყველას და ყველაფერს დაერქვას თავისი სახელი, მიეცეს სწორი და სამართლიანი შეფასება. ამის შემდეგ ვინც საპატიებელია, ეპატიოს, ხოლო, ვინც დასასჯელია, დაისაჯოს. მხოლოდ ჭეშმარიტება, მხოლოდ კანონიერება და სამართლიანობა გადაგვარჩენს.

პრობლემა

საქართველო: საზღვაო სახელმწიფო უფლოტოდ?

საქართველოს თავზე დატრიალებულმა ქარიშხალმა ყველა ჩვენგანის წინაშე მთელი სიგრძე-სიგანით დააყენა საჭირბოროტო პრობლემა ეროვნული სუბსტანციის, ეროვნული ფსიქოლოგიისა და პასუხისმგებლობის სერიოზული, საღრმისეული გააზრებისა. არა იმიტომ, რომ მხოლოდ ამა თუ იმ პიროვნების ნებასა თუ სურვილს, რაგინდ ოდიოზურადაც უნდა გვეჩვენებოდეს იგი დღეს, დავდოთ ბრალი შუასაუკუნეობრივ „ბართლომეს ღამეში", ჯოჯოხეთურ ზმანებად რომ მოგვევლინა XXI საუკუნის კარიბჭესთან ჩვენს მრავალტანჯულ სამშობლოში.

ცხადია, უახლესი წარსულის ანალიზი აუცილებელი წინაპირობაა მომავლის რეალური ამოცანების დასმის, მათი გადაწყვეტის კონკრეტული გზების დასახვისათვის, რადგან თუ XIX საუკუნის ერთ-ერთ უდიდეს პოლიტიკოსს, თავად ოტო ფონ ბისმარკს ვერწმუნებით — „პოლიტიკა მიღწევადის ხელოვნებაა" და არა ცას აფრენილი წეროების გამოდევნება.

ეგებ ვცდები, მაგრამ მეჩვენება, რომ ჩვენ კვლავ რეფლექსების დონეზე ვრჩებით სამწუხაროდ და დროს, კვლავ და კვლავ, თუ საკუთარი „მეს" ზეინტელექტუალობის მესიანისტურ თვითრეკლამირებაში არა, თავის მართლებასა და თვითგვემაში ვხარჯავთ — ფუჭად და უანგარიშოდ.

დრო კი არ ითმენს და თუ ჩვენთვის ყველასათვის სანუკვარი საქართველოს ასაგები აგური დღესვე არ დავდეთ იქ, სადაც საჭიროა, ხვალ, ალბათ, უკვე გვიან იქნება. სწორედ ეს პოსტულატი მაძლევს უფლებას გავკადნიერდე და თანამემამულეთა წინაშე ერთი სრულიად კონკრეტული პრობლემა დავსვა, რომლის გადაწყვეტის გარეშე ჩვენ, შეიძლება ახლო მომავალში, მრავალი ფრიად უსიამო შედეგის წინაშე აღმოვჩნდეთ.

მკითხველთ უთუოდ ნათლად ახსოვთ, რომ უკანასკნელ ხანს მწვავე კონფლიქტის ხასიათი მიიღო საკითხმა შავი ზღვის სამხედრო ფლოტის შესახებ, რომელიც აქამდე ყოფილი სსრ კავშირის უპირობო მფლობელობაში იყო.

უკრაინის რესპუბლიკამ, გამოდიოდა რა თავისი, როგორც შავი ზღვის აუზის სუვერენული სახელმწიფოს ინტერესებიდან, რომლის საზღვაო საზღვრების დაცვა, ცხადია, აუცილებელია, ცალმხრივად, რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, ყოველგვარი კონსულტაციის გარეშე, თავის საკუთრებად გამოაცხადა ყოფილი სსრ კავშირის სამხედრო-საზღვაო ფლოტი და მოითხოვა, რომ ფლოტს ერთგულების ფიცი უკრაინის რესპუბლიკისათვის მიეცა.

თავის გამოსვლაში ულიანოვსკში, 9 იანვარს, რუსეთის პრეზიდენტმა ბ-ნმა ბორის ელცინმა ქედმაღლურად განაცხადა, რომ შავი ზღვის ფლოტი „იყო, არის და იქნება რუსეთის ფლოტი" და სამხედრო-საზღვაო ძალთა მთავარსარდალს ფლოტის ადმირალს ჩერნავინს დაავალა, — ფლოტმა ერთგულება შეჰფიცოს მხოლოდ რუსეთსო.

შეხლა-შემოხლა საბოლოოდ, როგორც ჩანს, 14 იანვრისათვის ორი „სლავი ძმის" „კეთილმეზობლური" შეთანხმებით დასრულდა: ფლოტის ნაწილი, რომელზეც განლაგებულია ბირთვული იარაღი, დარჩება დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის (დსთ) გამგებლობაში, დანარჩენს — გაიყოფს ორი სახელმწიფო; რა კატეგორიებს და როგორი პროპორციებით — უცნობია.

ვფიქრობ, რომ ამ შემთხვევაში სრულიად იგნორირებულია საქართველოს რესპუბლიკის — როგორც შავი ზღვის აუზის სუვერენული სახელმწიფოს — ინტერესები და უფლებები, რაც კატეგორიულად დაუშვებლად მიმაჩნია შემდეგი მოსაზრებების გამო:

თვით უკრაინის პრეზიდენტი ბ-ნი ლ. კრავჩუკი თავის სატელევიზიო გამოსვლაში პათეტიკურად აცხადებდა: „ჩვენ ვერ დავეთანხმებით იმას, რომ ახლა ერთმა რესპუბლიკამ დაიჩემოს თავისი უფლება ფლოტებსა და სხვა შეიარაღებულ ძალებზე, ასევე საზღვარგარეთ წარგზავნილ საელჩოებზე. არ შეიძლება ერთი სახელმწიფო წარმოადგენდეს უფლებამოსილ მემკვიდრეს ყველაფრისა, რაშიც ყოფილი კავშირის ყველა ხალხის წვლილია შეტანილი" (იხ.: „იზვესტია", 16 იანვარი, 1992 წ.).

პრინციპი ყოფილ სსრ კავშირში შემავალი ყველა რესპუბლიკის თანაბარი სამემკვიდრეო უფლებამოსილებისა სრულიად უტყუარი პრინციპია. მას ეყრდნობა, თუ გნებავთ, თანაბარი უფლებამოვალეობა იმ უცხოური ვალებისა და კრედიტების მიმართ, რომელიც ყოფილ სსრ კავშირს ჰქონდა აღებული და რომლის დაფარვის გარანტირების გარეშე ყველა რესპუბლიკის მიერ მეტად სათუოა უცხოეთიდან რაიმე სოლიდური დახმარების მიღება.

მით უფრო საკვირველია, უფრო სწორად — დაუშვებელი, ამ ფუნდამენტური პრინციპის უგულებელყოფა ორი სახელმწიფოს მიერ მაშინ, როცა საქმე მესამე, სუვერენული სახელმწიფოს — ყოფილი „მოძმის" სახელმწიფოებრივ უშიშროებას ეხება!

საქართველოს უძველესი დროიდან გააჩნდა ინტერესები, უფლებები და ფლოტი შავ ზღვაში (იხ. ამ თვალსაზრისით ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის თ. ბერაძის საინტერესო გამოკვლევა „ზღვაოსნობა ძველ საქართველოში"). ამ მიმართულებით საქართველო უკვე მაშინ წარმოადგენდა საერთაშორისო სამართლის სუბიექტს, როცა ჯერ კიდევ საერთოდ არ არსებობდა არც უკრაინა და არც რუსეთი.

რომ არაფერი ვთქვათ იმაზე, საქართველოს, როგორც შავი ზღვის აუზის სახელმწიფოს სპეციალური ინტერესები და უფლებები საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებით ცნობილ იქნა ჯერ კიდევ ჩვენი საუკუნის 20-იანი წლების დამდეგს.

1921 წლის 16 მარტს მოსკოვში, როგორც ცნობილია, ხელმოწერილ იქნა მეგობრობისა და ძმობის ხელშეკრულება რსფსრ და თურქეთს შორის. იმავე წლის 13 ოქტომბერს ყარსში ხელმოწერილ იქნა მეგობრობის ხელშეკრულება თურქეთსა და ამიერკავკასიის რესპუბლიკებს (საქართველო, სომხეთი, აზერბაიჯანი) შორის. ანალოგიური ხელშეკრულება უკრაინასთან ხელმოწერილ იქნა მხოლოდ 1922 წლის 21 იანვარს.

ხელშეკრულებებში ფიქსირებული იყო, რომ მხარეები თანახმანი არიან „...გადასცენ შავი ზღვისა და სრუტეების საერთაშორისო სტატუსის შემუშავება ზღვისპირა სახელმწიფოების დელეგატთა განსაკუთრებულ კონფერენციას იმ პირობით, რომ მის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებანი არ დაარღვევენ თურქეთის სრულ სუვერენიტეტს". ეს პრინციპი გათვალისწინებული იყო იმის გამო, რომ 1920 წ. 10 აგვისტოს სევრის საზავო ხელშეკრულებამ სრული იგნორირება მოახდინა თურქეთისა და შავი ზღვის აუზის სახელმწიფოების ინტერესებისა, კერძოდ, სრუტეების საკითხში.

ნათქვამის, რომ მოსკოვისა და ყარსის ხელშეკრულებების თანახმად საქართველო განიხილებოდა როგორც სუვერენული სახელმწიფო, რომელსაც უპირობოდ გააჩნია ინტერესები და უფლებები შავი ზღვის აუზში.

შავი ზღვის სრუტეების პრობლემა სპეციალურად იქნა განხილული ლოზანის კონფერენციაზე, რომელიც 1922 წლის 20 ნოემბერს გაიხსნა და 1923 წლის 24 ივლისს დამთავრდა ლოზანის ხელშეკრულების ხელმოწერით.

კონფერენციაზე მიწვეული იყო, მაგრამ მხოლოდ შავი ზღვის სრუტეების სტატუსის განხილვისათვის რუსეთის სფსრ დელეგაცია, რომელშიც შედიოდნენ საქართველოსა და უკრაინის წარმომადგენლები. ამდენად, საქართველოს ინტერესები და უფლებანი, როგორც შავი ზღვის აუზის სახელმწიფოსი, პრაქტიკულად ცნობილ იქნა ერთ-ერთი პირველი საერთაშორისო კონფერენციის მიერ, რომელშიც მონაწილეობას იღებდნენ ახლად შექმნილი საბჭოთა რესპუბლიკები.

მართალია, ლოზანის ხელშეკრულებამ გააუქმა სევრის ხელშეკრულება, მაგრამ შავი ზღვისა და სრუტეების პრობლემა მაინც გადაწყვიტა წამყვანი კაპიტალისტური ქვეყნების სასარგებლოდ, რადგან — დაადგინა (თურქეთის საზიანოდ) სრუტეების სრული დემილიტარიზაცია და არაშავიზღვისპირა სახელმწიფოების პრაქტიკულად სრული თავისუფლება სამხედრო გემების გატარებაზე ხმელთაშუა ზღვიდან შავ ზღვაში. საბჭოთა რესპუბლიკებმა, რომელთაც მიიჩნიეს ამგვარი გადაწყვეტილება „იმპერიალისტური სახელმწიფოების აგრესიული განზრახვების ახალ გამოვლინებად", უარი თქვეს ლოზანის კონვენციის რატიფიცირებაზე.

საბჭოთა კავშირისა და თურქეთის დაბეჯითებული მოთხოვნის შედეგად ლოზანის კონვენცია შავი ზღვის სრუტეების რეჟიმის შესახებ გადასინჯულ იქნა 1936 წლის ივნის-ივლისში, როდესაც მონტრეში სპეციალური კონფერენცია გაიმართა ამ საკითხზე.

1936 წლის 20 ივლისს ხელმოწერილი მონტრეს კონვენცია ადგენდა განსაკუთრებულ რეჟიმს თურქეთისა და შავი ზღვის სანაპირო სახელმწიფოების უშიშროების უზრუნველსაყოფად. დადგენილ იქნა სავაჭრო-საზღვაო მიმოსვლის სრული თავისუფლება (§§ 2-6) და სამხედრო ხომალდების მიმოსვლის სპეციალური რეჟიმი (§§ 10-22), რომელიც გარკვეულ უპირატესობებს ანიჭებდა შავიზღვისპირა სახელმწიფოებს სხვა სახელმწიფოებთან შედარებით.

ამრიგად, ყველაფერი ეს სრულიად აშკარად ადასტურებს, რომ საქართველოს რესპუბლიკას ისევე, როგორც სხვა შავიზღვისპირა სახელმწიფოებს (თურქეთს, ბულგარეთს, რუმინეთს, უკრაინასა და რუსეთს), აქვს და უნდა ჰქონდეს საერთაშორისო-სამართლებრივი პრაქტიკითა და აქტებით განმტკიცებული სპეციალური ინტერესები და უფლებანი შავი ზღვის აუზში. მაშასადამე, რაკი დღის წესრიგში დადგა საკითხი ყოფილი საბჭოთა კავშირის სამემკვიდრეო მოვალეობების, ინტერესებისა და უფლებების დანაწევრებისა, ქონების გაყოფისა — კერძოდ შავი ზღვის აუზში — საქართველოს რესპუბლიკას აქვს სრული უფლება ჰქონდეს პრეტენზია თავის წილხვედრზე.

ამ პრინციპული თვალსაზრისიდან გამომდინარე აუცილებლად მიმაჩნია:

1. საქართველოს დროებითმა მთავრობამ გააკეთოს განცხადება საქართველოს რესპუბლიკის ინტერესებისა და უფლებების ხელშეუვალობის შესახებ შავი ზღვის აუზში, სამხედრო-სტრატეგიულ მოსაზრებებს რომ დავანებოთ თავი, ეს ჩვენ აუცილებლად გვჭირდება საერთაშორისო ეკონომიკურ ურთიერთობათა მომავალი გაზრდა-გაფართოებისათვის, რადგან საქართველომ შეიძლება ამითაც უზრუნველყოს თავისათვის სოლიდური სატრანზიტო შემოსავალი ამიერკავკასიისა და შუა აზიის რესპუბლიკებიდან ევროპისაკენ მიმავალ უმოკლეს გზაზე.

2. საქართველოს დროებითმა მთავრობამ, ვფიქრობ, უნდა განაცხადოს, რომ რაკი დადგა საკითხი შავი ზღვის ფლოტის განაწილებისა ახალჩამოყალიბებულ სუვერენულ სახელმწიფოებს შორის, საქართველოს რესპუბლიკამ აუცილებლად უნდა მიიღოს, როგორც ყოფილი საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთმა უფლებამოსილმა მემკვიდრემ, თავისი წილხვედრი ამ ფლოტიდან.

3. თავისთავად ცხადია, რომ ჩვენ როგორც სახელმწიფოს, რომელსაც არ გააჩნია და არც შეიძლება ჰქონდეს რაიმე აგრესიული განზრახვა რომელიმე სახელმწიფოს მიმართ, შეიძლება გვქონდეს პრეტენზია მხოლოდ ისეთ სამხედრო-საზღვაო ფლოტზე, რომელიც სრულად უზრუნველყოფს რესპუბლიკის საზღვაო საზღვრებისა და ტერიტორიული წყლების დაცვას. ფლოტის ის უმთავრესი ნაწილი, რომელიც სამხედრო-სტრატეგიულ მიზნებს უნდა მოემსახუროს, უნდა დარჩეს დსთ ერთობლივ განკარგულებაში. რესპუბლიკას არც ექნება პირველი რიგის სამხედრო-საზღვაო ხომალდების (სახაზო კრეისერები, ავიამზიდები, ატომური წყალქვეშა ნავები) შესანახი თანხები.

4. ფლოტის ნაწილების ოდენობა და შემადგენლობა, რომელთაც უნდა უზრუნველყონ საქართველოს, უკრაინისა და რუსეთის საზღვაო საზღვრების უშიშროება, აუცილებლად განხილულ და დადგენილ უნდა იქნეს სამი სუვერენული სახელმწიფოს კონფერენციაზე ერთობლივი ხელშეკრულების საფუძველზე.

5. ამგვარი ფლოტის მომსახურებას, გარკვეული რეორგანიზაციის შემდეგ, ვფიქრობ, თავისუფლად უზრუნველყოფენ ბათუმისა და ფოთის ნავსადგურები, აქ არსებული საზღვაო სასწავლებლები, ის ქართველი სამხედრო-საზღვაო ოფიცრები, რომლებიც უკვე მსახურობენ შავი ზღვის ფლოტში და, აგრეთვე, სხვა ეროვნების ოფიცრები, რომლებიც კონტრაქტების საფუძველზე მოისურვებენ იმსახურონ საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო-საზღვაო ფლოტში.

6. ასეთ შემთხვევაში, თავისთავად ცხადია, დღის წესრიგში აუცილებლად დადგება საკითხი დამოუკიდებელი სავაჭრო ფლოტის შექმნისა და ამ ფლოტების ხელმძღვანელობისათვის საზღვაო სამინისტროს ჩამოყალიბების შესახებ. ცხადია, რომ ამისათვის მზადება ახლავე უნდა დაიწყოს.

ვფიქრობ, რომ სწორედ ეს უნდა იყოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს უპირველესი საზრუნავიც.

ნოდარ კიკვაძე,
საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო ინფორმაციის ცენტრის დირექტორი, პროფესორი.

საზრუნავი

ზამთარი ჯანდარაში

გარდაბნის რაიონის ჯანდარის მეურნეობაში თითოეული პირუტყვის საშუალო-სადღეღამისო წონამატებამ 468 გრამი შეადგინა — ზამთრის პერიოდში პირუტყვის მოვლის ეს მაჩვენებელი სავსებით დამაკმაყოფილებელია. რესპუბლიკის ერთ-ერთ უდიდეს სასუქებელ მეურნეობაში ახლა ინახავენ 10600 სულ მსხვილფეხა რქიან პირუტყვს.

ჯანდარელ მშრომელთა უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა ფერმები უზრუნველყონ საკვებით. გასულ წელს აქ დაამზადეს 13 ათას ტონაზე მეტი თივა, 3680 ტონა ხენაყი, დაახლოებით 15 ათასი ტონა სილოსი. ეს შესაძლებლობას აძლევთ ოპტიმიზმით შეჰყურებდნენ ზამთარს.

სურათზე: ყაირათიანად, უდანაკარგოდ ხარჯავენ საკვების მარაგს.

შახვალად აიმაზოვის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

არის ნავთობი—იქნება გაზიც

რუსთავის ნავთობის საბადოს № 9 ჭაბურღილმა მოგვცა პირველი ტონა სამრეწველო ნავთობი საშუალო იოცენური ნალექებიდან, რომლებიც დაახლოებით 2500 მეტრ სიღრმეზეა. როგორც საწარმოო გაერთიანება „საქნავთობის" გენერალურმა დირექტორმა რევაზ თევზაძემ უთხრა საქინფორმის კორესპონდენტს, ეს ჭაბურღილი საკმაოდ პერსპექტიულია. უკვე ახლა იგი ყოველდღიურად გვაძლევს 50 ტონაზე მეტ ნავთობს, რომელიც შეიძლება გამოვიყენოთ ბენზინის, ნავთისა და სხვა სახეობის საწვავის მისაღებად.

ქართველმა მენავთობეებმა ახალი წლის დამდეგიდან დააჩქარეს გეოლოგიურ-სადაზვერვო სამუშაოები ამ უბანზე და კარგი შედეგები მიიღეს. საქმე ის არის, რომ ნავთობის ჰორიზონტები აქ მართლაც ამოუწურავია და რესპუბლიკის ეკონომიკას მრავალი ათწლეულის განმავლობაში ეყოფა, მიმდინარეობს სამუშაოები იოცენური ნალექების ქვემოთ მდებარე ფენების ნავთობიანობის შესასწავლადაც.

პერსპექტიულია არა მარტო რუსთავის საბადო, არამედ ძირითადი — სამგორის საბადოც, სადაც ქვედა ჰორიზონტებში აღმოჩენილია დიდძალი გაზი, რომელიც შეიძლება გამოვიყენოთ სამრეწველო და საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის. ახლა საქართველოს ნავთობის და გაზის მრეწველობის მუშაკებისა და მეცნიერების უმთავრესი ამოცანაა, რაც შეიძლება სწრაფად შეისწავლონ გაზწარმოქმნისა და მისი მოპოვების პროცესი ისეთი ვრცელი ზონის ეკოლოგიური ვითარების დაურღვევლად, როგორიც სამგორია.

როგორც რ. თევზაძემ თქვა, „საქნავთობის" კოლექტივი ახლა წელიწადში მოიპოვებს 180-200 ათას ტონა ნავთობს და გზავნის მას ბათუმის ნავთობგადასამუშავებელ ქარხანაში. მაგრამ, იმის მიუხედავად, რომ ურიგო მაჩვენებლებით არ დაგვისრულებია გასული და კარგად დავიწყეთ მიმდინარე წელი, ელექტროენერგიის უქონლობის გამო არ შეგვიძლია ბათუმში გადავტუმბოთ 12000 ტონა ნავთობი.

დავით რამიშვილი,
საქინფორმის კორ.

ამგოგენ, ზვიად გამსახურდიამ დისიდენტური მოღვაწეობა ჩვიდმეტი წლისამ დაიწყო. ყველაზე პირველად ეს მესხეთში ჩასახლებულმა ხალხმა ვიგრძენით.

გამსახურდია დაჟინებით მოითხოვდა მესხეთის მუსლიმანური მოსახლეობის დაბრუნებას ადრინდელ საცხოვრებელ ადგილზე, სადაც უკვე თავისუფალი მიწები აღარ არსებობდა. ვინ იცის რამდენჯერ ჩააყენა ქართველი ერი უხერხულ მდგომარეობაში მისმა ამ „დისიდენტურმა" განცხადებამ. უპირველესად, ყოველივე ეს მესხეთში მცხოვრებმა მოსახლეობამ იწვნია. ათეულობით ოჯახი იმის შიშით, რომ აქ დაბრუნდებოდა გასახლებული მოსახლეობა, აიყარა დაფუძნებული კერიდან და საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში პოვა ადგილ-სამყოფელი, მრავალიც რუსეთში გადასახლდა.

თუკი მოხერხდებოდა მაჰმადიანური მოსახლეობის დაბრუნება საქართველოში, არამც და არამც მათი ჩასახლება არ უნდა მომხდარიყო მესხეთში. თუნდაც იმის გამო, რომ, როგორც ზემოთ აღვნიშნე, იქ თავისუფალი ადგილი აღარ არის. ამ პრობლემის გადაწყვეტა ასე ერთმნიშვნელოვნად არ შეიძლება, იგი ხომ სადისკუსიო საკითხია.

კრემლი იმდროინდელ საქართველოს მთავრობას (ვასილ მჟავანაძეს) დაჟინებით სთხოვდა დაებრუნებინა მესხეთში სტალინის მიერ გასახლებული მუსლიმანური მოსახლეობა. თავის მხრივ საქართველოს მთავრობა წინ აღუდგა კრემლის ამ მოთხოვნას. ბუნებრივად უნდა მივიჩნიოთ, რომ ავტორიტეტშერყეული ხრუშჩოვი ძლიერ დაწოლას ვეღარ მოახდენდა საქართველოს მთავრობაზე. მას დაკავებული პოსტის შენარჩუნება უფრო აწუხებდა. ხრუშჩოვი ბრეჟნევმა შეცვალა და ახლა იგი შეუდგა ზემოთ ხსენებული პრობლემების გადაჭრას.

მაშინდელი საქართველოს მთავრობა დაეთანხმა მუსლიმანური მოსახლეობის დაბრუნებას საქართველოში, ოღონდ იმ პირობით, რომ დაბრუნებულნი დასახლდებოდნენ თავისუფალ ტერიტორიებზე.

ბრეჟნევს მთელი ყურადღება „მესხების" საკითხზე რომ გადაეტანა, ხელი შეუშალა ე. წ. „პრაღის გაზაფხულმა". ასეთ კრიტ- [illegible]

და წერილებს, რომელშიც ზემოთ აღნიშნულ პრობლემებთან „დაკავშირებული მოვლენები ისე იყო აღწერილი, რომ ქართველ ხალხს ჩირქი ეცხებოდა. წერილებში არ იყო გათვალისწინებული ეროვნული პოლიტიკა. როდესაც მე სასჯელს ვიხდიდი პოლიტპატიმრებისათვის განკუთვნილ სპეცბანაკებში, დისიდენტებთან ხშირად მქონია ამ საკითხზე კამათი. ისინი ჩემს გასამტყუნებლად ამ პრობლემასთან დაკავშირებით იშველიებდნენ გამსახურდიას აზრს.

შემდეგ, როგორც ყველასათვის ცნობილია, გამსახურდიამ ერთ მშვენიერ დღეს, თავისი დაახლოებით ოცდაათწლიანი ეს „დისიდენტური" შეხედულება უარყო და სულ სხვებს გადააბრალა.

გამსახურდია დამოუკიდებელი საქართველოს დემოკრატიულ მთავრობას (1918-21 წ. წ) ერის მოღალატეს უწოდებდა, ხოლო მთელ ქართულ ემიგრაციას — ნაცარქექიების გუნდს. იგი ანალიზს ვერ უკეთებდა საბჭოურ რეჟიმს და ხელაღებით სოციალიზმს უწოდებდა, ნაცვლად იმისა, რომ ბოლშევიკური რეჟიმი ეწოდებინა. მისი ანალიზი და კრიტიკა ერთი ფრაზით გამოიხატებოდა: ბოლშევიკები — ეშმაკის მოციქულები არიანო. მაგრამ აქ მთავარი სხვა რა არის; ვინც მასავით არ ირჯებოდა, ყველას უკლებლივ ერის მოღალატედ და კრემლის აგენტად ნათლავდა.

სასამართლო პროცესზე მან უარყო მრავალი დისიდენტური შეხედულება. ამასთანავე „კგბ"-ს დავალებით უარყო ამერიკელ კორესპონდენტებთან მიცემული ინტერვიუს შინაარსი, რისთვისაც გამსახურდია ფაქტობრივად გაათავისუფლეს სასჯელისაგან, მაგრამ ამ ბრალდებას გამსახურდიას უყენებს „საბჭოთა" დისიდენტური საზოგადოება, რის გამოც ამ წრის ადამიანებისაგან ბოიკოტი აქვს გამოცხადებული. სხვათა შორის უნდა აღინიშნოს, რომ ამას წინათ ცნობილმა სომეხმა დისიდენტმა ფარიურ აირიკიანმა საქართველოს ტელევიზიით გამოსვლისას გამსახურდია საკმაოდ უარყოფით პიროვნებად დაახასიათა.

ე. წ. გარდაქმნის პერიოდში გამსახურდიამ მთელი რიგი აქციები მოაწყო თავისი შელახული [illegible]

ახლა, ყოველივე ამას ყველა ნათლად ხედავს. სხვა რესპუბლიკებში არ ყოფილა გამსახურდიასებური აქციები მოწყობილი, მაგრამ ყველა სფეროში საგრძნობლად გაგვისწრეს.

გამსახურდიას წინასაარჩევნო დაპირებები პრიმიტიული და პოპულისტური იყო, როგორც ყველა სხვა არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა. გამსახურდია ქართველ ხალხს ჰპირდებოდა სოციალიზმის ლიკვიდაციას, საოკუპაციო ჯარების დაუყოვნებლივ გაყვანას საქართველოს ტერიტორიიდან, ყველა ავტონომიური წარმონაქმნის გაუქმებას. მაგრამ, როდესაც იგი სხვადასხვა მაქინაციების საშუალებით ხელისუფლების სათავეში მოვიდა, ბევრმა სწავლულმა ეკონომისტმა ურჩია,

თვალსაზრისი
ნუ ავჩქარდებით!

ცოტა წინდახედულად ემოქმედა ამა თუ იმ საზოგადოებრივი თეორიის გაკრიტიკებისას. დიდ შეცდომას დავუშვებთ, თუკი ვიფიქრებთ, რომ გამსახურდიას სოციალიზმისკენ გადახრა, გლობალურ პრივატიზაციაზე უარის თქმა მისი ინიციატივით მოხდა. იგი ხომ საზოგადოებრივ თეორიებში ვერ ერკვევა. ამიტომ ჩვენც გამოუსწორებელ შეცდომას დავუშვებთ, თუკი გამსახურდიასებრ სოციალიზმს ანტიადამიანურ თეორიად გამოვაცხადებთ, სასწრაფოდ მოვითხოვთ გლობალურ პრივატიზაციას, საბაზრო ეკონომიკას და ფასების ლიბერალიზაციას.

რასაკვირველია, ერთი საგაზეთო წერილით ვერ შევძლებთ სხვადასხვა საზოგადოებრივი თეორიების ავკარგიანობის ჩვენებას, მაგრამ ამ პატარა სტატიით მსურს ზოგიერთ მნიშვნელოვან საკითხზე ზოგადი მოსაზრება გამოვთქვა.

ადამიანის მარადიული ტრაგედიის მიზეზების განსაზღვრა ფილოსოფიური ჰვრეტის შედეგად უნდა მოხდეს, მაგრამ, ვფი- [illegible]

[illegible]

რამაზ პაპუაშვილი:
თანამედროვე საზოგადოების შექმნა ქართველობის უწინარესი მიზანია

ასე დაიწყო საუბარი ქართველ ჟურნალისტებთან შეხვედრისას ჩვენმა პარიზელმა თანამემამულემ, რომელიც წინაპართა სამშობლოში 17 იანვარს ჩამოვიდა და აქ დაახლოებით ერთ კვირას დაჰყოფს.

ბატონ რამაზ პაპუაშვილს თანამემამულეების წინაშე განსაკუთრებული წარდგენა არ სჭირდება: იგი პარიზში „ქართული სახლის" დამაარსებელი და პრეზიდენტია. ამ ცენტრმა უკვე საკმაოდ ნაყოფიერი საქმიანობა გასწია დასავლეთში, კერძოდ, საფრანგეთში საქართველოს პოპულარიზაციისთვის. დანარჩენს შეიტყობთ ინტერვიუდან, რომელიც ბატონ რამაზს ჩამოვართვით სასტუმრო „მეტეხში".

— რა მიზანს ისახავს თქვენი ამჟამინდელი სტუმრობა საქართველოში?

— საქართველოში მიმდინარე დრამატულმა მოვლენებმა იმდენად იმოქმედა ჩემზე, რომ პარიზში გული აღარ დამიდგა და აქეთ გამოვეშურე. ვცდილობ გავერკვე დღევანდელ პროცესებში და, თუ შევძლებ, სათანადოდ გავაანალიზო.

— როგორ აშუქებდნენ საფრანგეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ამ მოვლენებს?

— საქართველოში საკუთარი თვალით ბაბან-განცდილმა დამარწმუნა, რომ აქ არსებული ვითარება საფრანგეთში ობიექტურად შუქდებოდა. გარდა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისა, იქაურ ქართველებს საშუალება გვქონდა საქართველოში მომხდარი მოვლენების შესახებ დამატებითი ცნობები ნათესავ-ახლობლებისგან, მეგობრებისაგან სატელეფონო საუბრებითაც შეგვეტყო.

რაც შეხება დასავლეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების დამოკიდებულებას დეკემბერ-იანვრის ტრაგიკულ მოვლენებამდე საქართველოში მიმდინარე პროცესებისადმი, გამოითქმებოდა ეჭვი — სინამდვილეში სურს თუ არა ჩვენს ქვეყანას დემოკრატიული საზოგადოების აშენება.

რაც შეეხება საფრანგეთში მცხოვრებ ქართველობას, ეს პროცესები ერთგვაროვნად არ აღიქმებოდა.

— თავად თქვენი დამოკიდებულება როგორია?

— მე ვიზიარებ ბატონ მერაბ მამარდაშვილის პრინციპებს. ჩვენ, ქართველებს, ბევრი კარგი თვისება გვაქვს, მაგრამ არც უარყოფითი გვაკლია. კომუნიზმის სამოცდაათწლიანმა დიქტატმა შეგვაჩვია სიცრუეს. და რაკი სიცრუეს დავუკავშირდით, ვიქეცით კოლექტიურ საზოგადოებად. კოლექტივს კი ყოველთვის ახასიათებს სურვილი მითებთან დაკავშირებისა. მაგალითად, კომუნისტურმა საზოგადოებამ ხალხს შეუქმნა მითი, რომ ერთ პიროვნებას შეუძლია ყველა პრობლემის გადაწყვეტა. სწორედ ასე ყალიბდება კერპი და იწყება დიქტატურა. სანამ ხალხი თავს ვერ დააღწევს ამ მითს, იგი თავისუფალი ვერ გახდება. აკი ნამდვილი დემოკრატიაც მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, როცა თითოეული ინდივიდი, საზოგადოების ყოველი წევრი პირად პასუხისმგებლობას კისრულობს. გაცილებით იოლია განიმსჭვალო კოლექტიური აზროვნებითა და შესაბამისად კოლექტიური პასუხისმგებლობით, მაგრამ ეს გამორიცხავს ჭეშმარიტ დემოკრატიასა და თავისუფლებას. დასავლეთის დემოკრატია [illegible]

[illegible] ლუციური განვითარების გზა: დაუბრუნდეს ევროპული ცივილიზაციის გზას, მით უმეტეს, რომ იგი თავის დროზე ამ სამყაროსთან იყო დაკავშირებული. საამისოდ აუცილებელია დღესვე დაიწყოთ სამართლებრივი სახელმწიფოს მშენებლობა. ამ რადიკალურ ცვლილებებს საფუძვლად უნდა დაედოს კოლექტიურ უპასუხისმგებლობაზე დამყარებული საზოგადოების ინდივიდუალურ პასუხისმგებლობაზე დაფუძნებულ საზოგადოებად გარდაქმნა. ეს ნიშნავს შესაბამისი კანონმდებლობის შემუშავებას და, რაც მთავარია, მის განხორციელებას, კერძო საკუთრების ხელშეუხებლობას, პიროვნების პატივისცემას. ასევე ძალზე მნიშვნელოვანია მოქალაქეობის კანონი, ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესების გათვალისწინება. ახალი საზოგადოების დასაყრდენს უნდა წარმოადგენდეს პროფესიონალიზმი, სხვა- [illegible]

[illegible] ხალხმა მთელი თავისი მრავალსაუკუნოვანი ისტორიითა და კულტურით დაამტკიცა, რომ ნიჭიერება არ აკლია, და თუ სწორ გზას დაადგება, უთუოდ დაუბრუნდება ცივილიზებული ერების ოჯახს. ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ ქართველი ერის ყოფნა-არყოფნის საკითხი უწინარესად დაკავშირებულია საზოგადოების ძირეულ მოდერნიზაციასთან, ახალი აზროვნების სისტემის შექმნასთან. რაც შეეხება დასავლეთის პოლიტიკურ და საქმიან წრეებს, ისინი სიმპათიით არიან განწყობილნი საქართველოს მიმართ და, თუ იგი დემოკრატიის განვითარების გზით ივლის, მათგან დახმარება არ მოაკლდება.

შამილ პიაზრიშვილი,
ბადრი ცირამუა,
საქინფორმი.

უცხოეთში
რამდენიმე სტრიქონით

ლიტვის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ვიტაუტას ლანდსბერგისი სამდღიანი ვიზიტით დიდ ბრიტანეთს ეწვია. იგი შეხვდა ქვეყნის პრემიერ ჯონ მეიჯორს, რომლის დროსაც ბალტიისპირეთის ქვეყნებში შექმნილი ვითარება განიხილეს. ლონდონში ლანდსბერგისი დაესწრო ლიტვის საელჩოს გახსნის ცერემონიალს.

რუსეთის ფედერაციის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილემ ეგორ გაიდარმა ინგლისური გაზეთის „ფაინენშლ თაიმსის" საშუალებით დასავლეთის ქვეყნებს მოუწოდა მონაწილეობა მიიღოს მანეთის კურსის სტაბილიზაციაში და შეიქმნას მანეთის რეზერვის ფონდი. ადრე, როგორც ცნობილია, პოლონეთში შეიქმნა ზლოტის რეზერვის ფონდი, რომელმაც გარკვეულად დადებითი როლი შეასრულა პოლონეთის ეკონომიკის გაჯანსაღებაში.

იაპონიის მთავრობამ კვლავ განაცხადა, რომ რუსეთის ფედერაციისადმი ეკონომიკური დახმარება დაკავშირებული იაპონიისათვის კურილიის კუნძულების გადაცემასთან. შეგახსენებთ, რომ კურილიის კუნძულები საბჭოთა კავშირმა იაპონიას წაართვა მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ გამარჯვებულის უფლებით. იაპონიის პრემიერი ვატანაბე ამ დღეებში მოსკოვს ეწვევა და კურილიის კუნძულების საკითხს კიდევ ერთხელ განიხილავს პრეზიდენტ ელცინთან საუბრის დროს.

საფრანგეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი როლან დიუმა ეწვევა ყოფილი საბჭოთა კავშირის იმ რესპუბლიკებს, რომელთა ტერიტორიაზე ბირთვული შეიარაღება არის განლაგებული. დღეს დიუმა ესაუბრა პრეზიდენტ ელცინსა და თანამეგობრობის შეიარაღებული ძალების სარდალს შაპოშნიკოვს.

ირანის საგარეო საქმეთა მინისტრი ალი აქბარ ველაიათი კიევს ეწვია, რათა უკრაინა-ირანის დიპლომატიური ურთიერთობის დამყარებას დაესწროს. ადრე ირანმა დიპლომატიური ურთიერთობა დაამყარა თურქმენეთთან, ტაჯიკეთთან და აზერბაიჯანთან.

ისრაელის საგარეო საქმეთა მინისტრი დავით ლევი ხუთდღიანი ვიზიტით ეწვია პეკინს. ექსპერტები ვარაუდობენ, რომ ვიზიტის დროს ისრაელი და ჩინეთი დიპლომატიურ კავშირს დაამყარებენ.

დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი დაგლას ჰერდი რუსეთის შემდეგ ყაზახეთსა და უკრაინას ეწვია. იუწყებიან, რომ ჰერდი კმაყოფილია თანამეგობრობის ბირთვული შეიარაღების კონტროლით.

ინდოეთმა გადაწყვიტა დიპლომატიური ურთიერთობა დაამყაროს უზბეკეთთან და ყაზახეთთან. მიმდინარე წლის მარტისთვის ტაშკენტსა და ალმა-ათაში გაიხსნება ინდოეთის საელჩოები.

ავღანეთის ოპოზიციის ერთ-ერთმა გამოჩენილმა მეომარმა აჰმედ შაჰ მასუდმა გაზეთ „ტრუდის" პოლიტიკურ მიმომხილველთან ვლადიმერ სნეგირიოვთან საუბრის დროს აღნიშნა, რომ საბჭოთა არმიის წინააღმდეგ ბრძოლების დროს იგი სამხედრო ხასიათის ცნობებს საბჭოთა გენერლებისგან იღებდა.

გაზეთი „ნიუ იორკ თაიმსი" წერს, რომ საუდის არაბეთი ზეგავლენას ახდენს ბუშის ადმინისტრაციაზე, რათა მან განახორციელოს ფართო მასშტაბის საიდუმლო ოპერაციები ერაყის არმიის გათიშვისა და ხელისუფლებიდან სადამ ჰუსეინის ჩამოცილების მიზნით.

ინდოეთი არ აპირებს დიპლომატიური ურთიერთობა დაამყაროს ისრაელთან, სანამ ჯარებს არ გაიყვანს 1967 წელს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან, განაცხადა გაზეთ „ალ-აჰბარისათვის" მიცემულ ინტერვიუში ინდოეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა მადჰავსინჰ სოლანკიმ, ეგვიპტეში ვიზიტის დროს. როგორც მინისტრმა აღნიშნა, თუ ეს პირობა არ შესრულდა, ახლო აღმოსავლეთში მშვიდობა და სტაბილურობა არ დამყარდება.

ყოფილი საბჭოთა კავშირის საგარეო ვალი დასავლეთის ქვეყნებისადმი შეადგენს 65 მილიარდ დოლარს, რომელთაგან 58 მილიარდი დოლარი საშუალო და გრძელვადიანი კრედიტების ვალს წარმოადგენს, იუწყება იაპონური გაზეთი „ნიჰონ ვეიძაი". დასავლეთის ქვეყნებს შორის საშუალო და გრძელვადიანი კრედიტების მოცულობით, რომლებიც საბჭოთა კავშირს აქვს მიცემული, ლიდერობენ გერმანია და იაპონია. პირველი მათგანისაგან საბჭოთა კავშირს აქვს 14,5 მილიარდი დოლარი, მეორისა კი — 6 მილიარდი დოლარი მართებს.

საქართველოს მთიელთა კავშირის წესდება

1. ზოგადი დებულებანი

1. 1. საქართველოს მთიელთა კავშირი დემოკრატიულ პრინციპებზე, თვითმმართველობაზე დაფუძნებული დამოუკიდებელი, ნებაყოფლობითი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ორგანიზაციაა, რომლის იურისდიქცია ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

1. 2. საქართველოს მთიელთა კავშირი (ტექსტში შემდგომში — კავშირი) მოქმედებს და ილწვის დასახული მიზნების განხორციელებისათვის მოქმედი კანონმდებლობისა და საკუთარი წესდების სრული შესაბამისობით.

2. კავშირის ძირითადი მიზნები

2. 1. საქართველოს სრული განთავისუფლება, რეალური პოლიტიკური და ეკონომიკური დამოუკიდებლობის აღდგენა საერთაშორისო სამართლის შესაბამისი ნორმების საფუძველზე, დემოკრატიული, თავისუფალი, სამართლებრივი, პარლამენტური სახელმწიფოს ჩამოყალიბება თვითმყობადი კულტურითა და ტრადიციებით.

2. 2. საქართველოს მთის (საქართველოს ტერიტორიის უმეტესი ნაწილი მთაგორიანია, ასე რომ სრულიად საქართველოს) მოსახლეობის სასიცოცხლო ინტერესების დაცვა, მიზანსწრაფული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მუშაობა, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების ყველა დონის არჩევნებში მონაწილეობის მიღება, აქტიური თანამშრომლობა ხელისუფლების სტრუქტურების საქმიანობაში.

2. 3. კავშირი ითანამშრომლებს საქართველოს ყველა საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ სტრუქტურასთან, მოქალაქესთან, მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყნის პროგრესულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ორგანიზაციებთან, განსაკუთრებით კავკასიის მთიელთა ორგანიზაციებთან, თუ მათი მოქმედება არ ეწინააღმდეგება კავშირის წესდებას.

2. 4. ქართველი ერის და საქართველოში მცხოვრები ყველა არაქართველთა კონსოლიდაცია. კავშირი პატივს სცემს ყველა ეროვნების წარმომადგენლებს, მათ რელიგიას, ტრადიციებს, რომლებიც ქართველებთან ერთად ილწვიან საქართველოს რეალური დამოუკიდებლობისა და კეთილდღეობისათვის.

2. 5. მიაღწიოს ერთა ლიგის მიერ ცნობილი საქართველოს საზღვრების აღდგენას.

2. 6. წინ აღუდგეს საქართველოს მიწაზე ქართველი ერის წინააღმდეგ წამოწყებულ ყოველგვარ მოქმედებას.

2. 7. პიროვნების უფლებების, თავისუფლების, დემოკრატიზმის დაცვა, სიტყვის, პრესის, სხვა ინფორმაციის საშუალებების თავისუფლება.

2. 8. ბრძოლა ენისათვის, მამულისათვის სარწმუნოებისათვის, ტრადიციებისათვის, ყოველივე ქართულისათვის.

2. 9. დასახული მიზნების მისაღწევად კავშირი იმოქმედებს მშვიდობიანი პოლიტიკური მეთოდებით და საშუალებებით.

3. კავშირის წევრები და მათი უფლებამოსილებანი

3. 1. კავშირის წევრი შეიძლება გახდეს ყველა სრულწლოვანი მოქალაქე, რომელიც აღიარებს კავშირის წესდებას და არ არის სხვა რომელიმე პოლიტიკური ორგანიზაციის წევრი.

3. 2. კავშირის წევრად მიღება ხდება პირველადი ორგანიზაციის მიერ, გადაწყვეტილებას ამტკიცებს კავშირის გამგეობა.

3. 3. კავშირი ეხმარება თავის წევრებს (საჭიროების შემთხვევაში მატერიალურადაც).

3. 4. კავშირის წევრს უფლება აქვს:

ა) მონაწილეობა მიიღოს კავშირის საქმიანობაში;

ბ) აირჩიოს და არჩეულ იქნეს კავშირის ხელმძღვანელ ორგანოებში;

გ) დააყენოს კავშირის ხელმძღვანელობის წინაშე საკითხები კავშირის საქმიანობის გასაუმჯობესებლად, გააკრიტიკოს კავშირის ნებისმიერი წევრი, დაიცვას თავისი მოსაზრებანი;

დ) გავიდეს კავშირიდან.

3. 5. კავშირის წევრი ვალდებულია ასრულებდეს კავშირის გადაწყვეტილებებს, იცავდეს წესდებას.

3. 6. წესდების დარღვევისა და უღირსი საქციელისათვის კავშირის წევრი გაირიცხება კავშირიდან.

ა) გარიცხვის საკითხს წყვეტს კავშირის პირველადი ორგანიზაციის კრება, თუ მას ესწრება წევრთა ორი მესამედი. გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ხმა მისცა დამსწრეთა უმრავლესობამ.

ბ) გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს კავშირის გამგეობაში, რომლის გადაწყვეტილება საბოლოოა.

4. კავშირის ორგანიზაციული წყობა

4. 1. კავშირის საფუძველია მისი პირველადი ჯგუფი, რომელიც შედგება არანაკლებ სამი წევრისაგან და პირველადი ორგანიზაცია, რომლის შემადგენლობაში უნდა იყოს არანაკლებ ათი წევრისა. პირველადი ორგანიზაციების საფუძველზე იქმნება სასოფლო, საქალაქო და რეგიონალური ორგანიზაციები.

4. 2. კავშირის უმაღლესი ორგანოა მისი ყრილობა, რომელიც უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება არჩეულ დელეგატთა ორი მესამედი.

4. 3. ყრილობის ასარჩევ დელეგატთა ნორმას ადგენენ კავშირის ადგილობრივი და ცენტრალური ორგანოები.

4. 4. გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით.

4. 5. კავშირი ყრილობებს იწვევს ოთხ წელიწადში ერთხელ. სხვა დანარჩენ შემთხვევაში ატარებს კრებებს, კონფერენციებს, ხოლო თუ საჭიროება მოითხოვს — რიგგარეშე ყრილობას.

4. 6. ყრილობის რიგგარეშე მოწვევა შეიძლება თუ მას მხარს უჭერს კავშირის წევრთა ერთი მესამედი.

4. 7. ყრილობა იღებს კავშირის წესდებას და პროგრამას, ირჩევს თავმჯდომარეს, გამგეობისა და სარევიზიო კომისიის შემადგენლობას, იხილავს მუშაობის უმნიშვნელოვანეს საკითხებს, ისმენს არჩევითი ორგანოების ანგარიშებს და აფასებს მათ საქმიანობას. წყვეტს განსაკუთრებული მნიშვნელობის სხვა საკითხებს, შეაქვს ცვლილებები და დამატებები წესდებაში.

4. 8. თავმჯდომარის გადარჩევა შეუძლია მხოლოდ ყრილობას.

5. კავშირის გამგეობა

5. 1. ყრილობებს შორის პერიოდში კავშირის უშუალო მართვის ორგანოს წარმოადგენს მისი გამგეობა, რომელსაც ყრილობა ირჩევს 7-11 წევრის შემადგენლობით, ოთხი წლის ვადით.

გამგეობის სხდომები იმართება საჭიროების მიხედვით, მაგრამ არაუგვიანეს ერთი თვისა. სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება გამგეობის წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით.

5. 2. კავშირის გამგეობა უფლებამოსილია ყრილობათა შორის პერიოდში კოოპტაციის წესით გაზარდოს გამგეობის წევრთა რიცხვი.

5. 3. შეიმუშავებს, განიხილავს და წყვეტს უმნიშვნელოვანეს საკითხებს, ანაწილებს ფუნქციებს წევრთა შორის.

5. 4. უზრუნველყოფს ყრილობის დადგენილებების შესრულების ორგანიზაციას.

5. 5. პერიოდულად ისმენს კავშირის წევრთა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელების ანგარიშებს, აფასებს მათ მიერ გაწეულ საქმიანობას, იღებს შესაბამის რეკომენდაციებს.

5. 6. საჭიროების შემთხვევაში პირველად ორგანიზაციებთან შეთანხმებით ოპერატიულად წყვეტს წესდებაში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის და ყრილობის კომპეტენციის ზოგიერთ სხვა საკითხებს.

5. 7. კავშირისა და მისი გამგეობის სახელით ყველა დოკუმენტს ხელს აწერს თავმჯდომარე.

6. კავშირის სარევიზიო კომისია

6. 1. კავშირის საფინანსო და სხვა საქმიანობისადმი კონტროლის გასაწევად ყრილობა ირჩევს სარევიზიო კომისიას და განსაზღვრავს მის წევრთა რაოდენობას 3-5 წევრით.

6. 2. სარევიზიო კომისიის წევრები ირჩევენ კომისიის თავმჯდომარეს.

6. 3. სარევიზიო კომისია აწარმოებს ფულადი და სხვა სახსრების ხარჯვის კონტროლს და ინფორმაციას წარუდგენს კავშირის გამგეობას.

6. 4. სარევიზიო კომისიის თავმჯდომარე და წევრები მონაწილეობენ კავშირის გამგეობის სხდომებში სათათბირო ხმის უფლებით.

6. 5. სარევიზიო კომისიის სხდომების მოწვევა ხდება საჭიროებისამებრ, მაგრამ არა უგვიანეს ორი თვისა.

7. კავშირის ფულადი სახსრები

7. 1. კავშირის ფულადი სახსრები იქმნება ნებაყოფლობით შენატანებისა და შემოწირულობებისაგან, სხვა შემოსავლებისაგან, რომლებიც დაშვებულია მოქმედი კანონმდებლობით.

7. 2. კავშირის მთელი შემოსავალი ჩაირიცხება სახელმწიფო ბანკში გახსნილ მიმდინარე ანგარიშზე.

7. 3. კავშირის ფულადი სახსრების ხარჯვა ხდება მხოლოდ კანონით დადგენილი წესის მიხედვით.

7. 4. კავშირის ფულად სახსრებს განაგებს კავშირის თავმჯდომარე.

8. კავშირის უფლებრივი მდგომარეობა

8. 1. კავშირი წარმოადგენს იურიდიულ პირს. მას გახსნილი აქვს ბანკში საკუთარი მიმდინარე ანგარიში, შტამპი, ბეჭედი, სიმბოლიკა.

8. 2. კავშირის ადგილსამყოფელია ქალაქი თბილისი.

9. კავშირის გაუქმება

9. 1. კავშირის გაუქმების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს კავშირის ყრილობა, თუ მას მხარი დაუჭირა დელეგატთა სამმა მეოთხედმა.

9. 2. კავშირის გაუქმების შემთხვევაში კავშირის მატერიალურ ფასეულობათა ბედი წყდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

გერმანიის საზოგადოებრივი ორგანიზაციები ბორის ელცინის განცხადების შესახებ

მოსკოვი, 20 იანვარი. (საქდესის დიპლომატიური კორ. ს. რიაბიკინი). ჩვენ გვჭირდება ავტონომიური რესპუბლიკა არა რაღაც გაურკვეველ მომავალში, არამედ უკვე დღეს, ნათქვამია საქდესისათვის გადაცემულ სსრ კავშირის გერმანელთა კავშირის განცხადებაში. იგი გაკეთდა სარატოვში რუსეთის პრეზიდენტის ამასწინანდელი ვიზიტის დროს მის განცხადებასთან დაკავშირებით. როგორც იუწყებოდნენ, ამ ორი კვირის წინათ ვოლგისპირეთის ქალაქებში მოგზაურობისას ბორის ელცინმა განაცხადა, რომ „იქ, სადაც კომპაქტურად არ ცხოვრობს გერმანული მოსახლეობა, ვოლგისპირეთის გერმანელთა მოსახლეობა, ესე იგი, რომ იგი შეადგენდეს დიდ უმრავლესობას, არავითარი ავტონომია არ იქნება".

კავშირი, აღნიშნულია დოკუმენტში, ვერ დაეთანხმება 90-პროცენტიან კვოტას, რომელიც პრეზიდენტმა დაუწესა რუსეთელ გერმანელებს, და მიაჩნია იგი უბრალოდ მიუღწეველად იმის გამო, რომ ქორწინებათა 70 პროცენტი გერმანელთა შორის შერეულია. კავშირმა ამ კვოტას უწოდა „უსამართლო და მიუღებელი", რადგან მას არ შეესაბამება არც ერთი ეროვნული ფორმირება არც თანამეგობრობაში, არც რუსეთის ფედერაციაში, არც თავად რუსეთი.

განცხადების ავტორები „კვლავინდებურად დარწმუნებული არიან, რომ რუსეთისა და რუსეთელი გერმანელების ინტერესები სავსებით ემთხვევა ერთმანეთს", და სურთ, რომ „ასეთი აზრი გამოთქვან რუსეთის პარლამენტმა და მთავრობამ, ხოლო პრეზიდენტმა ბოდიში მოუხადოს საბჭოთა გერმანელ ხალხს".

ბორის ელცინის განცხადებები, თქვა სსრ კავშირის გერმანელთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილემ ჰუგო ვორმსბეხერმა საქდესის კორესპონდენტთან საუბარში, „არა მარტო ლახავს სცემს რუსეთელი გერმანელების იმედებსა და იმ მორიგებებს, რომლებიც მიღწეული იყო ელცინთან გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში მისი მოგზაურობის დროს, არამედ მნიშვნელოვნადაც გაადიდებს გერმანიაში გამგზავრების თაობაზე განაცხადებებსაც". პრობლემის გადასაწყვეტად აღნიშნა ვორმსბეხერმა, საჭიროა პრაქტიკული ღონისძიებების განხორციელება, რომლებიც დაარწმუნებდა რუსეთელ გერმანელებს, რომ რუსეთი მზად არის უზრუნველყოს მისი ეროვნული მომავალი.

საბჭოთა გერმანელების საზოგადოების „ალორძინების" ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა გერჰარდ ვოლტერმა საქდესის კორესპონდენტთან საუბარში აღნიშნა, რომ პრეზიდენტის განცხადება წერტილს უსვამს ორმილიონიანი ხალხის იმედებს ეროვნული ავტონომიის აღორძინებაზე. ამ დასკვნას, დასძინა მან, ადასტურებს იმის ცდა, რომ რუსეთის ფედერაციის პარლამენტს მიაღებინონ დადგენილება, რომლის თანახმად ტერიტორიული რეაბილიტაციის განხორციელება გადაიდება 5 წლით — 1995 წლამდე.

როგორც იუწყებოდნენ, განვლილ კვირაში რუსეთის პრეზიდენტის წარმომადგენელმა გააკეთა განცხადება, რომელშიც უარყოფდა, რომ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გერმანელთა ავტონომიის შექმნის საკითხისადმი ელცინის პოზიციაში მოხდა ზოგიერთი ცვლილება. პრეზიდენტის პრესმდივანმა დაადასტურა, რომ ელცინი „ერთგულად იცავს ადრე შემუშავებულ კურსს, აგრეთვე ამ საკითხზე გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის კანცლერთან ჰელმუტ კოლთან მიღწეულ მორიგებებს".

ჯერჯერობით კი რუსეთის გერმანელთა სახელმწიფოებრიობის აღდგენასთან დაკავშირებული საკითხის პრაქტიკული გადაწყვეტა გადადებულია. ამ ეროვნების წარმომადგენლები კვლავ ტოვებენ ქვეყანას, როგორც აცნობეს საქდესის კორესპონდენტს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის რუსეთის საელჩოში, 1991 წელს გაიცა თითქმის 133 ათასი ვიზა გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში რუსეთელ გერმანელთა გამგზავრებისათვის, რომლებიც ყოფილი სსრ კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკაში ცხოვრობენ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უკვდავი ფესვები

„ვეფხისტყაოსნის" მითოლოგემების ეროვნული ძირები

წერილი მეორე

„ვეფხისტყაოსნის" ქაჯეთი (ქაჯები) და ქართული მითოლოგიური პანთეონის ქაჯავეთი (ქაჯთა ქვეყანა) თანხვდენილია. ქართულ მემორატულ-ფაბულატური ტიპის მითოლოგიურ გადმოცემებში, საფერხულო-სარიტუალო სიმღერებში ქაჯავეთი (ქაჯთა ქვეყანა) დახასიათებულია როგორც ხთონური სამყარო, სადაც მხოლოდ ღვთისშვილებს შეუძლიათ ჩასვლა (მისვლა). თქმულების მიხედვით, ქაჯავეთში სალაშქროდ წასულ ღვთისშვილებს მეთაურობს ხახმატის ჯვარი გიორგი ნალვარმშვენიერი. ღვთისშვილებმა სალაშქროდ თან წაიყვანეს ხატის მკადრე (მსახური) გახუა მეგრელაური, რომელსაც სულს ამოართმევენ (ამოუღებენ), გვამს ადგილზე ხის ძირას, ან გამოქვაბულის (ეხის) შესასვლელში ტოვებენ. ქაჯთა ადგილსამყოფელს რომ მიაღწევენ, გიორგი ნალვარმშვენიერი „საფარველს იდებს". ბუზად ან მტრედად იქცევა და ისე შედის ქაჯეთის სოფელში. სხვა გადმოცემით, „გიორგის ქაჯის ქალი გამობილებია, რომელსაც მისთვის საფარველი მოუქსოვია, ე. ი. ისეთი მოსასხამი, რომლის გადახურვის შემდეგ იგი უჩინარი ხდებოდა".

ქაჯეთის დასალაშქრავად დადიან აგრეთვე ღვთისშვილები — კოპალა, იახსარი და თეთრი მთის ქორი — თერგვაული. ღვთის შვილებს მორიგე ღმერთისაგან მიცემული აქვთ სპეციალური საგმირო (ლახტი), რომლის საშუალებითაც შეიძლება ხთონური ძალების (ქაჯებისა და დევების) დამარცხება.

მორიგეს ღვთისშვილები ძალღონეში გამოუცდია. იახსარი გამოურჩევია. საგმიროც (ლახტიც) იმისთვის მიუცია და დევ-კერპების გაწყვეტა დაუვალებია.

ვეშაპებისა და მათი მემკვიდრეების — დევების, ქაჯების სამყოფი ხთონური სამყარო მიჩნეულია ეტალონური საგანძურებისა და მითოსური საბრძოლო იარაღების შექმნის ადგილად. ეს მითოსური წარმოდგენები, რომლებიც მყარადაა შემონახული ქართულ მითოლოგიში, გარკვეული მხატვრული პრინციპით მეტაფორიზებულია შ. რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანში". ასე მაგალითად, ამირანის ხმალი, თორღვას „მცურავი ჯაჭვი", კოპალასა და გიორგი ნალვარმშვენიერის ლახტი (საგმირო) გარკვეული პრინციპით, მეტაფორიზებულია „ვეფხისტყაოსნის" იმ ეპიზოდში, როცა ტარიელი და ავთანდილი დევების ქვაბში იპოვნიან დაბეჭდილ კიდობანს. ამ კიდობანში დევს საკვირველმოქმედი ჯაჭვი, მუზარადი, აბჯარი და ხმალი, რომლებიც მხოლოდ ქაჯავეთური ბოროტი ძალების წინააღმდეგ უნდა იქნეს გამოყენებული.

ნესტანის ამო ძებნის შემდეგ თითქოსდა, ბედთან შერიგებული ტარიელი ადამიანებისაგან ძლიერ შორს, დიდი კლდის გამოქვაბულებში. დევებს ამოხოცავს და, ასმათთან ერთად, იქ დასახლდება („ქვაბნი წაუხმან დევთათვის, სახლად აქვს დევთა სახლები"). დევების სამყოფი კლდის ეს გამოქვაბულები, როგორც გვირაბებით დაქსელილი ქაჯების ციხე-კოშკები მიუვალ კლდეებზე, ტიპოლოგიურად მსგავსი ხთონური სამყა- [illegible]

[illegible] ვეთიდან გამოტანილ განძს და ეტალონურ ფასეულობას საკუთრად არ იტოვებენ. იგი ჯვარ-ხატების სალოცავ ადგილას უნდა იქნეს მიტანილი. ერთგვარი პარალელი შეიძლება გავავლოთ ამ შემთხვევაში, პოემის წილხვდომილ, ღვთაებამდე ამაღლებულ იდეალურ გმირ ტარიელთან, როცა ის [illegible]

დევების ქვაბში ნაპოვნ სიმდიდრეს (განძს) ფრიდონს უტოვებს, ქაჯებისას კი — ფატმანსა და მის მეუღლეს.

„ვეფხისტყაოსანში" მეტაფორიზებული ხთონური, (ქაჯავეთური) განძი და მითოსური საომარი იარაღები ქართულ მითოლოგიაში სხვადასხვა ასპექტითაა წარმოდგენილი.

ამირანის სპეციალურად ნაწრთობი ხმლითა და ხვთისშვილებისათვის მორიგე ღმერთის მიერ გამოგზავნილი ლახტით (საგმიროთი) ისპობა ბოროტების განმასახიერებელი ქაჯები და დევები. ხვთისშვილები და ნაწილიანი გმირები ატარებენ აგრეთვე მითოსურ ფარსა (დელამფარი) და ტანზე ჩასაცმელ ხთონურ ჯაჭვს, რომელიც ხმლით არ იკვეთება.

ქართულ მითოლოგიაში დევები და ქაჯები ხთონური სამყაროს წარმომადგენლები არიან. ისინი მიწისქვეშა სამყაროს უკავშირდებიან სხვადასხვა სახის გვირაბებით, სადინარებით. ფშავ-ხევსურეთში დასახლებული დევ-კერპების დამარცხების შემდეგ, „გადარჩენილი დევები გამიწრიავლდენ, ე. ი. უხილავ არსებად იქცნენ, რომელთაც იდუმალადღა შეეძლოთ ვნების მოტანა" (თ. ოჩიაური). მიწრიელი (აქედან გამიწრივლება) მითოლოგიური ცნებაა და ნიშნავს სამზეოდან ქვესკნელში გაძევებულ ბოროტ ძალას, მავნე სულს. „მიწრიელი" ნიშნავს იგივე „ქვეცრიელ-ს". ეს უკანასკნელი კი ზეციურის (ზეცრიელის) საპირისპიროა.

ზოგი დევი მიწაში, ზოგი კი აბუდელაურის თუ ზაზალეთის ტბაში გაუჩინარდა. ვაჟა-ფშაველას ცნობით, იახსარს „გადაურჩა მხოლოდ ერთი ცალთვალა დევი და გაექცა; დევი ახადს „წაწადას ტბაში" ჩავარდა. იქ უნდა დამალულიყო. იახსარი ტბას არ შეუშინდა და თან ჩაჰყვა ტბაში, სადაც მოკლა ცალთვალა დევი" (IX, გვ. 80).

დასავლეთ საქართველოში დღემდე შემორჩენილია გადმოცემა დევების ზღვაში გაუჩინარების თაობაზე: „ვეფხისტყაოსანში" ნათქვამია:

„კვალი ძებნეს და უკვირდა ვერ პოვნა ნაკვალევისა. აგრე კვალწმიდად წარხდომა კაცისა, ვითა დევისა" (1951, 98).

როსტევან მეფესა და მის ამალას უცხო მოყმე, დევის მსგავსად, უკვალოდ გაუქრათ, თვალთაგან უჩინო ექმნათ. ამაში გადამწყვეტ როლს ფრიდონის მიერ [illegible]

[illegible] რებულია მითოსური რაშის ფუნქციიდან, ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ გამორჩეულ, წილხვედრილ, ღვთაებამდე ამაღლებულ იდეალურ გმირს ცხენიც არაჩვეულებრივი ჰყავს. იგი მას სჭირდება ყველაზე დიდი მისიის შესასრულებლად: ხთონური სამყა- [illegible]

[illegible] როს მიერ შთანთქმული მთვარის გასათავისუფლებლად. აკი ფრიდონი, ქაჯებთან ბრძოლის დაწყების წინ, თითქოსდა ხუმრობით აყვედრის ტარიელს:

„მაგა ცხენსა ჩემეულსა მოასწრობენ კარსა ვერა; ოდეს გიძლევენ, არ ვიცოდი, ქაჯეთს გვინდა ქაჯთა მზერა, თვარა ყოლა არ გიძლენიდი, ჩემი გითხრა სიძუნწე რა" (1406).

აღნიშნული მითოსური ასპექტი გენიალურ პოეტს გარკვეული მხატვრული მიზანდასახულობის განსახორციელებლად სჭირდება. ეს მიზანდასახულობა ამაღლებულის უფრო ამაღლებაა. ამ შემთხვევაში მითოსურ ასპექტს დაკარგული აქვს თავისთავადი, დამოუკიდებელი მნიშვნელობა. იგი უდიდესი პოეტური ძალითაა შენივთებული პოემის სიუჟეტის მაგისტრალურ დინებასთან.

ირემთ კალოზე კოპალა ეჭიბრება დევებს ქვის სროლაში. ბრძოლა-შეჯიბრის დაწყების წინ „დევებმა და კოპალამ სიპით, დიდი, კალოსოდენი ადგილი დააზღავეს... იმიტომ, რომ ქვის სროლას რომ დაიწყებდნენ, სიმძიმისაგან მიწა არ ჩაბრუნვოდიყო... გამა[illegible]რჯვება კოპალას დარჩ[illegible] ციხეგორის მცხოვრებ[illegible] ერთიანად აუოხრებია" [illegible] რი). დევთან მებრძოლ[illegible] ნი მიწას არყევდა („[illegible] ქონდა გრიალი"). ფ[illegible] რეთში დევებს „მყვირა[illegible] ხიან. ტარიელი დევებ[illegible] ლის ამბავს ავთანდილ[illegible] ვება:

„დევთა ყვირილი, ზახი[illegible] დის აიწეოდა; მათისა ღ[illegible] მითა ქვეყანა შეირყე[illegible]

საფარველდებულობის [illegible] რი ასპექტი უთუოდ [illegible] „ვეფხისტყაოსანში". [illegible] უხილავად გახდომის ს[illegible] ბას ღვთისშვილები ქ[illegible] სწავლობენ. ეს თვისება ქაჯების კუთვნილებაა. ქაჯის ქალის მიერ თერგვაულისათვის მოქსოვილი საფარველი (საბურველი) ტიპოლოგიური „ვეფხისტყაოსანში" ნახსნები მოლისა:

„ფატმან მისცა დაწერილი მას გრძნეულსა ხელოვნებსა... მან გრძნეულმან მოლი რამე წამოისხა ზე[illegible] და ტანსა. მასვე წამსა დაიკარგა, გარდაფრინდა ბანის ბანსა" (1276).

„ვეფხისტყაოსანში" მოცემულია ქაჯების, როგორც ხთონური სამყაროს წარმომადგენლების სრული დახასიათება, ყველა მითოსური ასპექტი: გრძნეულება („გრძნე[illegible]ნნი"); ბოროტების ჩა[illegible] ველთა კაცთა მავნენი"); [illegible] დაბრმავება („მტერსა [illegible] უბრმობენ"); საშინელი [illegible] რა („ქართა აღძვრენ სა[illegible] წყალზე სიარული, [illegible] ლიანად დაშრობა („ვი[illegible] გაირბენენ, წყალსა [illegible] აშრობენ"), დღე-ღამის [illegible] სწადდეს, დღესა ბნე[illegible] სწადდეს, ბნელსა ანა[illegible] 1247; 1248).

[illegible] ყაოსანში" არაერთხელ [illegible] ებული, რომ ნესტანის [illegible] მამიდა, დავარი ქაჯი [illegible] ს გათხოვილი, ქაჯურ [illegible] არებული: „მამიდაი ქა[illegible] ნეულობა იცის კარგა" [illegible] ნ უამბო დავარ ქაჯსა, [illegible] თა ცაცა იცის" (5754); [illegible] ი და მეფისა, ქვრივი, [illegible] ხოვილი" (303).

[illegible] ბრძანებით, ორ მონა [illegible] ანი უნდა გადაეკარგა [illegible] ში" („წადით დაკარგეთ [illegible] ზღვისა ჰიპია" (581). [illegible] რ დასახელებულ ად[illegible] ტანის გადაკარგვა ნიშ[illegible] რომ იგი ტარიელს არ[illegible] ვდებოდა, ე. ი. ნესტა[illegible] ყაროში (ხთონურ სამ[illegible] ადადიოდა. ნესტანის [illegible] მიზეზი შეპირობებულია „დავარის ქაჯობით, რაც იმთავითვე ბოროტის შემცველია თავისთავში. აქ საგულისხმო დეტალია ისიც, რომ დავარის ბრძანება ქაჯ მონებს „გაეხარნეს. ხმამაღლივ იყივლეს „იპი, იპი" (მ. ანთაძე, რუსთაველის მხატვრული სიმართლე და შემოქმედების ფსიქოლო- [illegible]

გია, გვ. 67).

სწორად შენიშნავს მკვლევარი, რომ „დამარცხებული მტრის საერთოდ შემწყალე გმირები არც ერთ ქაჯს აღარ გაუშვებენ ცოცხლად, რათა მთლიანად აღმოფხვრათ ბოროტების ბუდე — ქაჯთა მოდგმა" (იქვე, გვ. 67).

ასეა ეს „ამირანიანში" და „გილგამეშის ეპოსშიც". ამირანი მთლიანად სპობს ქაჯებს, გილგამეში ასრულებს ენქიდუს რჩევას — „ხუმბაბას სიტყვას ნუ მოუსმენ, ხუმბაბას ცოცხლად ნუ ტოვებ. თუ არ მოაკვდინებ ხუმბაბას, ვეღარ დაუბრუნდები ურუქს". ნესტანი რომ ხთონურ სამყაროშია გადაკარგული, ამაზე აშკარად მიუთითებს ბოროტი დავარის მიმართ ნათქვამი სტრიქონები:

„მით შემართა საშინელი, მზე ხმელეთსა დაუკარგა... იგი ქალი დაიკარგა, ალვა მორჩი სხვაგან დარგა" (1585).

ხმელეთს მოშორებულ, სხვაგან გადაკარგულ ნესტანს ელოდება გველისაგან შთანთქმა (ხთონური სამყაროს ანთროპომორფული პერსონაჟების ადრინდელი ზოომორფული სახე გველის ან გველეშაპის სახით იყო წარმოდგენილი). როცა [illegible]

[illegible] გველისა" (1230).

შოთა რუსთაველს შემთხვევით არ გამოჰყავს ქაჯთა მეფედ „დიაცი" დულარდუხტი, ასევე მისი დაც. დულარდუხტი ტიპოლოგიურად მსგავსია „კალევალას" პოხელის (კლდოვანი და განცალკევებული კუნძულის) მფლობელი „დიასახლისის" ლოუხისა, რომელიც მზე და მთვარეს იტაცებს და თავის კლდოვან გამოქვაბულში ამწყვდევს. „დიდი დედის" ტიპოლოგიური ორეულები ჰეკატე და როკაპი მთის ღრმულებში, ხთონურ სადენებში ცხოვრობენ. მათ ავი სულების, დემონების მთელი კორპორაცია ემსახურებათ. ხთონური ღვთაებების (გეა, კიბელა) დამარცხების შემდეგ, მათმა „შემტევმა" და „დამცველმა" დემონურმა ძალებმა დაისაკუთრეს ზღვის სიღრმეები, კლდეები, მთის გვირაბები, მდინარეთა სათავის ღრმულები, შესართავები. ქაჯების კლდოვან ციხეში გამოკეტილი ნესტანი, რომელთანაც მისასვლელ გვირაბს ათი ათასი ქაჯი დარაჯობს (მაშუს მთის სადენ გვირაბს მორიელკაცები დარაჯობენ), ხთონურ სამყაროშია გადაკარგული. კლდოვანი კოსმოსური მთის ძირი ქვესკნელშია განრთხმული და კოსმოსური ხის ფესვების მსგავსად ასოცირებულია გველთან. ხთონური გველი ასოცირებულია როგორც მდინარის (წყლის), ისე მიწის სტიქიასთან. გილგამეშს უკვდავების ბალახს სწორედ „მიწის ლომი" (ე. ი. გველი) წაართმევს. თუმცა, მითოლოგიური წარმოდგენების მიხედვით, გველი „ძირითადად წყალთან იყო დაკავშირებული და მდინარე გველის, ხოლო გველი მდინარის სიმბოლურ გამოხატულებას წარმოადგენდა" (დ. წერედიანი, სვანური საკულტო საგალობლები, „მაცნე", 1970, № 6, გვ. 170).

„ვეფხისტყაოსნის" ღვთაებამდე ამაღლებულმა გმირებმა (განსაკუთრებით კი წილხვედრილმა ტარიელმა), უნდა დაძლიონ ჯადოსნური რკალით შემოზღუდული ისეთი სიძნელეები, რომლის გარღვევა ჩვეულებრივ ადამიანს არ შეუძლია. აკი ამაზე საგანგებოდ აფრთხი-

ლებს ნესტანი ტარიელს:

„ნუთუ ესენი გეგონნეს სხვათა მებრძოლთა წესითა?!.. მოგშორდი, დამთმე გულითა, კლდისაცა უმაგრესითა" (1301).

ნესტანის „ზღვის ჰიპში" გადაკარგვას მრავალი ტიპოლოგიური პარალელი მოეპოვება. გილგამეში სწორედ მაშუს მთის ხთონურ სადენის (გვირაბის) გავლის შემდეგ აღწევს „ზღვის გულში". კრონოსმა ზევსის მაგივრად გადაყლაპული ქვა რომ ამოანთხია, ეს ქვა (შდრ. ომფალოს ქვა) მოათავსეს დელფოსში, როგორც დედამიწის ცენტრში, და მიიჩნიეს „დედამიწის ჭიპად" (ა. ლოსევი, დასახ. შრ. გვ. 38). ჩინური მითოლოგიის მიხედვით, ცისა და მიწის „შუაგული" (ცენტრი) იმყოფებოდა დუგუანის სამხრეთ დასავლეთ მხარეს. აქ ამოზრდილი იყო კოსმოსური ხე ცზიანმუ, რომლის წვერი ცას წვდებოდა, ფესვები კი ქვესკნელში იყო განრთხმული (იან კე, ძველი ჩინეთის მითოლოგია, მოსკოვი, 1965, გვ. 54). „ფშაველის წარმოდგენით საიქიო ქვეყნის შუაგულში არის; საიქიოს ის ეძახის „შავეთს" (ვაჟა-ფშაველა, თხზ., IX, გვ. 16).

ხთონური სამყაროს „შემტევი ძალები" ასეთი მთის გვირაბებისა და სხვა სახის სადინარებით ეპატრონებოდნენ ხმელეთის გარკვეულ ნაწილს (ხთონური სამყაროს უკანასკნელი წარმომადგენლების ამაზონელი ქალექის სამყოფად ხან ერთი და ხან მეორე განცალკევებული ადგილია მიჩნეული). ისინი სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლას უმართავდნენ ადამიანებს, რომლებმაც დაივიწყეს მიწისმიერი [illegible]

[illegible] მელიც ამირანმა გამოჭრა თავის ოქროს დანით, როცა იგი ერთხელ ამ გველეშაპმა გადაყლაპა. ამირანს რომ არ გამოეჭრა ამ გველეშაპის გვერდი, ადამიანები მუდმივ სიბნელეში დარჩებოდნენ. ხთონური ძალების მიერ მნათობების მოტაცება ხთონიზმის მითოლოგიის ერთ-ერთი შემადგენელი ასპექტია („კალევალაში" „დიდი დედის" იპოსტასი პოხელი დიასახლისი ლოუხი იტაცებს მზესა და მთვარეს და კლდის გამოქვაბულში ამწყვდევს. ილმარინენი და ვეინემეინენი დიდი ბრძოლის შემდეგ ათავისუფლებენ მათ).

გველეშაპების, ანდა, მათი მემკვიდრეების დევ-ქაჯების მიერ ადამიანთა სასიცოცხლო-საარსებო საშუალებების (მზის, მთვარის, წყლის, საცხოვრებელი ადგილის) მიტაცება დაკავშირებულია ხთონიზმის — მიწისა და მიწისქვეშა ღვთაებების, „დიდი დედების", ე. ი. მატრიარქატის ბატონობის დამხობასთან და პატრიარქატის გამარჯვებასთან. ეს ეპოქალური მონაცვლეობა, რომელიც გულისხმობდა აგრეთვე ქალი ღვთაებების მამაკაცი ღვთაებებით შეცვლას, მითოლოგიურ წარმოდგენებშიც აისახა. მიწიდან (ხთონიდან) ადამიანთა მზერა ზეცისაკენ აღიმართა. ასტრალური (მზე, მთვარე, ვარსკვლავები) და ბუნების ძალთა პერსონიფიცირებული მამაკაცი ღვთაებები (ელია, წმ. გიორგი, პოსეიდონი, ზევსი და სხვა) უპირისპირდებიან ხთონიზმის „შემტევ" ძალებს, რომლებიც აბსოლუტურ ბოროტებას განასახიერებენ. ხთონური სამყაროს „შემტევი" ძალების — გველეშაპებისა და დევების მიერ მზისა და მთვარის შთანთქმა ისეთი მითოსური წარმოდგენა იყო, რომელსაც გადატანითი მნიშვნელობა არ გააჩნდა.

ამგვარად, „ვეფხისტყაოსნის" საფინალო მითოლოგემა, რომელსაც უაღრესად განზოგადებული მეტაფორულ-სიმბოლური დანიშნულება აქვს, სიღრმისეულ ასპექტში ემყარება ადრინდელ ისეთ მითოსურ წარმოდგენას, რომელიც რეალურ ამბავად განიცდებოდა.

აპოლონ ცანავა.

გამოსათხოვარი

ვემშვიდობებით...

...დრო ულმობლად აცოტავებს ჩვენი ნაცნობ-მეგობრების საკრებულოს, მაგრამ ალექსანდრე ზურაშვილისთვის ავადმყოფობას რომ არ დაერია ხელი, დრო ჯერ რას დააკლებდა 64 წლისას. იგი ხომ მძიმე ტრავმის შემდეგაც კი დაუბრუნდა თავის საყვარელ საქმეს და ცალფეხა კაცის პირობაზე ერთხანს კიდეც გასწია ჰაპანი. მერე დიდხანს იავადმყოფა...

მირზაანელმა ჭაბუკმა ომის დროს დაამთავრა საშუალო სკოლა სიღნაღში და თბილისის სატრანსპორტო-საინჟინრო ინსტიტუტში განაგრძო სწავლა. მაგრამ ცხოვრების მკაცრმა კანონმა იგი მეორე კურსიდან მშობლიურ სოფელში დააბრუნა — ოჯახს მხარში ამოდგომა სჭირდებოდა, და შეება ისიც შრომის უღელში, მერე ისევ სწავლისკენ გაუწია გულმა, მალე კი საოლქო გაზეთ „გამარჯვების" საკუთარ კორესპონდენტად დაიწყო მუშაობა და მიხვდა, რომ ეს იყო მისი საქმე, მისი მოწოდება.

ალექსანდრე ზურაშვილი... შინაურულად ბიჭიკო, რედაქციაშიც ასე ეძახდნენ, იმდენად ახლობელი იყო ყველასთვის, იმდენად თანშეზრდილი რედაქციასთან, სადაც 1953-54 წლებში მუშაობდა და საიდანაც სიღნაღის რაიონული გაზეთის რედაქტორად დაანიშნავეს. 1960 წლიდან კი ისევ ჩვენი გაზეთის დიდი კოლექტივის წევრი გახდა და ჩვეული გულმოდგინებით უძღვებოდა დაქვემდებარებულ განყოფილებას, და ბოლოს — კორესპონდენტთა ქსელის სექტორს. მკითხველს ემახსოვრება მისი საინტერესო ნარკვევები და პუბლიცისტური წერილები...

ბუნებით დინჯი და ზრდილი, ყველას მიმართ თავაზიანი და გულისხმიერი იყო. ასეთი უხმაურო, თავდადებული მუშაკებით ყალიბდება რედაქციის ზნეობრივ-ეთიკური სახე, იზრდება ჟურნალისტთა ოჯახის ავტორიტეტი.

ახლა ეს ოჯახი დიდად დამწუხრებულია ერთგული და ტკბილსალმიანი წევრის დაკარგვით...

ვემშვიდობებით ბიჭიკო ზურაშვილს და გვწამს, მის ხსოვნას ნათელი არ მოაკლდება იმსოფლად, რომელსაც საიქიო ჰქვია...

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის" კოლექტივი.

დათო ხელაშვილი

ტრადიციული გახდა ჩვენი ხალხისათვის სულის შემძრწუნებელი, ტრაგიკული ფრაზა: საქართველოს თავისუფლებას კიდევ ერთი ლამაზი სიცოცხლე შეეწირა...

ძმათა შორის გამართულ სისხლიან მარათონში შარშან 26 დეკემბერს, მთავრობის სასახლესთან, ზოგიერთი ვაი-ქართველის ამბიციურ ცინს შეეწირა ჯან-ღონით სავსე, სიცოცხლით გაუმაძღარი ქართველი ვაჟკაცი დათო გიორგის ძე ხელაშვილი.

ტიპური ბიოგრაფია ჰქონდა უდროოდ სიცოცხლეშეწყვეტილ ვაჟკაცს: დაიბადა 1961 წელს, დაამთავრა საშუალო სკოლა, მოიხადა სამხედრო სავალდებულო სამსახური (კუბაში), დაოჯახდა და შრომობდა.

ბუნებით სპეტაკსა და ზნეობრივად ამაღლებულ გულით ეწადა ეხილა დამოუკიდებელი საქართველო, რისთვისაც საჭიროდ მიაჩნდა ყველა ეროვნული ძალის გაერთიანება საერთო მტრის წინააღმდეგ და მთელი ძალით იბრძოდა ამ იდეის ხორცშესხმისათვის. ამ შეგნებით შევიდა საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამსახურში და ღრმად სწამდა, რომ იდგა იქ, სადაც ქვეყნისათვის ყველაზე საჭირო იყო.

როგორც თვითმხილველნი ამბობენ, დათომ საკუთარი სიცოცხლის შეწირვით გადაარჩინა რაზმში მასზე ბევრად უმცროსი ახალგაზრდა, როცა თავისი ტყვიაგაუმტარი „ჟილეტი" მას ჩააცვა, ხოლო თვითონ ტყვიების წვიმაში თავის სიმარდეს მიენდო.

სამშობლოზე უზომოდ შეყვარებულს კიდევ ბევრი სასიკეთო საქმეების გაკეთება შეეძლო თავისუფალი საქართველოსთვის.

ვაგლახ, რომ აღარ დასცალდა. გავა დრო, ჭრილობებს მოიშუშებს რუსთაველის პროსპექტი, აღიზრდებიან დათოს დანატოვარი პატარა ლევანი და ირაკლი, ჯერ რომ ბოლომდე არა აქვთ გათვითცნობიერებული მომხდარი საშინელება, და როცა მათ გაუჩნდებათ სულის ამაფორიაქებელი კითხვა, თუ რისთვის მოუკლეს მამა, ვინ შეძლება გასცეს ამომწურავი პასუხი?!

მეგობრები.

მუსიკა

მეძღვნება ჭეშმარიტების რაინდებს

„მემორიალური" — ასე ეწოდება მეთოთხმეტე სიმფონიას, რომელზეც მუშაობა დაასრულა საქართველოს სახალხო არტისტმა, კომპოზიტორმა ფელიქს ღლონტმა. სიმფონია ეძღვნება გამოჩენილი დირიჟორის, „ჭეშმარიტების რაინდის" — ასე უწოდებდნენ მას ჯერ კიდევ სიცოცხლეში — ევგენი მიქელაძის და ყველა იმ ქართველი მოღვაწის ხსოვნას, რომლებმაც გაიზიარეს მისი საშინელი ხვედრი.

სიმფონიის ორიგინალურობაა მუსიკალურ სტილთა სიმრავლე, მუსიკალურ-ინსტრუმენტული კომპოზიციის სხვადასხვაობა, რომელიც ეფუძნება პოეტების პაოლო იაშვილის, ტიციან ტაბიძის, ვალერიან გაფრინდაშვილის, აგრეთვე ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მებრძოლის მერაბ კოსტავას ტრაგიკულ აღსარებებს. სიმფონია შექმნილია დიდი სიმფონიური ორკესტრის, ბანისა და მეცო-სოპრანოსათვის. ამ ახალ ნაწარმოებში, ოპერების „ივერიელების", „კლეოპატრას", ბალეტ „განთიადის", სიმფონია-ლიტურგიის „დავით აღმაშენებლის საგალობლების" და მრავალი სხვა ნაწარმოების ავტორი, მუსიკის მეშვეობით ერთმანეთს უპირისპირებს სიკეთესა და ბოროტებას, ძალადობასა და მშვიდობის იდეალს, სიცრუესა და ჭეშმარიტებას.

— ეპოქა, რომელშიც ვცხოვრობთ, წინააღმდეგობებითა და ტრაგიზმით აღსავსეა, — უთხრა საქინფორმის კორესპონდენტს ფელიქს ღლონტმა. — ბელადომანია ხალხის უბედურებაში მთავარი დამნაშავეა. ბელადომანიისადმი, მასებისაგან მოწყვეტისადმი, თვითიზოლაციისადმი სწრაფვამ დაატეხა თავს ქართველ ხალხს ახლანდელი ტრაგიკული მოვლენებიც. ჩემს მომდევნო ნაწარმოებზე მუშაობას, რომელიც განაგრძობს მეთოთხმეტე სიმფონიაში აღძრულ თემას, ახალი მუსიკალური ციკლით გავაგრძელებ. „არა კაც ჰკლა!.. უწინარეს ყოვლისა არა კაც ჰკლა! ეს არის უმთავრესი ჭეშმარიტება", — ასეთი იქნება ამ დიდი ციკლის ლაიტმოტივი.

ალა დავიდოვა,
საქინფორმის კორ.

შეიქმნა დავით სარაჯიშვილის საქველმოქმედო საზოგადოება

შეიქმნა საქართველოში კონიაკის წარმოების ფუძემდებლის, გამოჩენილი ქართველი საზოგადო მოღვაწის დავით სარაჯიშვილის საქველმოქმედო საზოგადოება.

საზოგადოების პრეზიდენტად არჩეულია ფირმა „ენისელის" გენერალური დირექტორი, ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი, რესპუბლიკის დამსახურებული მეღვინე გივი გუჯეჯიანი.

დავით სარაჯიშვილმა 1888 წელს ჩამოასხა პირველი ქართული კონიაკი სამრეწველო მასშტაბით.

ამ წლიდა იწყება ქართული კონიაკის აღმავლობის ტრიუმფული სვლა, 1880 წლიდან მოყოლებული, ვიდრე მის სიკვდილამდე (1911 წ.), საქართველოში არ წამოწყებულა არც ერთი საზოგადო საქმე, რომ მასში თავისი წვლილი არ შეეტანოს ამ სახელოვან მამულიშვილს. იგი მონაწილეობდა ისტორიული ძეგლების შეკეთებაში, სავადმყოფოების და სკოლების აგებაში, ეხმარებოდა წერა-კითხვის გავრცელების საქმეს, მონაწილეობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მთავარი კორპუსის პროექტის შერჩევაში და ფინანსურად ეხმარებოდა მშენებლობას. იგი იყო მწერლების, ხელოვნების მუშაკების შემწე და მეგობარი.

საქველმოქმედო საზოგადოების მიზანია ნათელი მოჰფინოს ამ გამოჩენილი პიროვნების მოღვაწეობას და დამსახურებას ქართველი ერის წინაშე, ამავე დროს გააგრძელოს ის ეროვნული, პატრიოტული და საქველმოქმედო საქმიანობა, რომელსაც ამ ერთი საუკუნის წინ სათავე დაუდო დიდმა მამულიშვილმა დავით სარაჯიშვილმა.

ვფიქრობთ, ჩვენი ინტელიგენციის წარმომადგენლები გამოეხმაურებიან ამ კეთილი საქმის დასაწყისს.

დავით სარაჯიშვილის საქველმოქმედო საზოგადოების წევრი შეიძლება გახდეს საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ მცხოვრები ნებისმიერი პიროვნება, რომელიც შემოიტანს განცხადებას საზოგადოების სახელზე. განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს სამუშაო და საცხოვრებელი ადგილის მისამართები, ტელეფონის ნომერი.

საზოგადოების მისამართია: თბილისი, ავჭალის გზატკეცილი 84, სამრეწველო-სავაჭრო ფირმა „ენისელი", დავით სარაჯიშვილის საქველმოქმედო საზოგადოება. ტელეფონი: 62-04-25; 62-18-88.

საქინფორმი.

რეკლამა

იყიდება ნავთობის აქციები!

ნავთობის ევრაზიის სახალხო საინვესტიციო სამრეწველო კორპორაცია „ნიპეკი"

საწესდებო კაპიტალი 8 მილიარდ 25 მილიონი მანეთი.

აქციის ნომინალური ღირებულება 1000 მანეთი.

დამფუძნებლები: ტიუმენის ოლქისა და ორენბურგის ნავთობის მომპოვებელი და გადამამუშავებელი მსხვილი საწარმოები, რუსეთ-ლიბანის ერთობლივი საწარმო „მაჯესი", მოსკოვის ნავთობის ბირჟა და მრავალი სხვა.

„ნიპეკის" საქმიანობის ძირითადი სფეროა ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების მოპოვება, გადამუშავება, ტრანსპორტირება და რეალიზება.

საერთაშორისო და საშინაო ბაზრის მოთხოვნებიდან გამომდინარე ნავთობის აქციის ფასი მნიშვნელოვნად გადააჭარბებს მის ნომინალურ ღირებულებას.

ინფლაციისაგან თქვენი ფულის გადარჩენის საუკეთესო საშუალებაა მისი აქციებში დაბანდება.

შეიძინეთ „ნიპეკის" ნავთობის აქციები და თქვენ გახდებით ევროპაში ნავთობის ერთ-ერთი უდიდესი კორპორაციის მეწილე.

აქციების შეძენაში თქვენ დაგეხმარებათ ფირმა „შინი"

მისამართი: დავით აღმაშენებლის გამზირი, 89/24. ტელ: 95-81-68

ბანკი „იმედი", ვაჟა-ფშაველას გამზირი №45, (მეტრო „დელისთან") ტელ: 89-54-97.

სააქციო უნივერსალური ბანკი „იბერიაბანკი"

მოსახლეობისაგან ყიდულობს უცხოურ კონვერტირებად ვალუტას (ამერიკულ დოლარს, შვეიცარიულ ფრანკს, სამხრეთ-აფრიკულ რენდის) ყველაზე მაღალი კურსით.

გაინტერესებთ?

მობრძანდით.

მისამართი: თბილისი, ბროსეს ქ. № 1.

ტელეფონები: 98-70-50, 98-50-70.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტი

აცხადებს, რომ 1992-93 სასწავლო წელს მისაღები გამოცდები ჩატარდება შემდეგ საგნებში: ბიოლოგია, ქართული (რუსული) ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა, ქიმია.

მიმღები კომისია.

რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში მიღების წესები 1992 წლისათვის

1. რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებლებში მიიღებიან საშუალო განათლების მქონე მოქალაქენი.
2. უმაღლეს სასწავლებელში შესვლისას ყველა აბიტურიენტი სარგებლობს თანაბარი უფლებით.
3. უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელებმა განცხადებას უნდა დაურთონ: ა) საშუალო განათლების დოკუმენტის დედანი; ბ) სამედიცინო ცნობა (ფორმა № 086), გ) ექვსი ფოტოსურათი (ზომით 3X4). პასპორტს და სამხედრო დოკუმენტს აბიტურიენტი წარმოადგენს პირადად.
4. უმაღლეს სასწავლებლებში, სწავლების ყველა ფორმაზე (დღე, საღამო, დაუსწრებელი) აბიტურიენტების განცხადებები მიიღება 1 ივლისიდან 20 ივლისამდე (ხელოვნების პროფილის უმაღლეს სასწავლებლებში საბუთების შეტანისა და გამოცდების ჩატარების ვადებს ადგენს მიმღები კომისია).
5. მისაღები გამოცდები ტარდება 28 ივლისიდან 10 აგვისტომდე (ჩათვლით). ჩარიცხვები უნდა დამთავრდეს 15 აგვისტომდე.
6. აბიტურიენტები, უმაღლესი სასწავლებლების მიმღები კომისიების გადაწყვეტილების მიხედვით, აბარებენ 2-4 გამოცდას, რომელთაგან ერთი უნდა იყოს წერითი გამოცდა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში (ან იმ ენასა და ლიტერატურაში, რომელ ენაზეც წარმოებს სწავლება). ბოლო გამოცდა ყველა უმაღლეს სასწავლებელში ტარდება წერითი ფორმით. წერითი და ზეპირი გამოცდის შეფასება ხორციელდება უმაღლესი სასწავლებლის მიმღები კომისიის გადაწყვეტილების მიხედვით 5, 10 ან 20 ქულიანი სისტემით.
7. გამოცდები ტარდება საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტროს კოლეგიის მიერ დამტკიცებული მისაღები გამოცდების პროგრამებით.
8. უმაღლეს სასწავლებელში აბიტურიენტები ჩაირიცხებიან გამოცდებზე დაგროვილ ქულათა ჯამის მიხედვით.
9. განრიგით დანიშნულ გამოცდაზე არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის ან არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში აბიტურიენტი მომდევნო გამოცდაზე არ დაიშვება.
10. უმაღლეს სასწავლებელში მიღებასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხს წყვეტს მიმღები კომისია.

საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრო.

ყურადღება: გიწვევთ სასწავლებლად!

აბიტურიენტებს, რომელთაც სურთ გაიკვლიონ გზა თანამედროვე საქმიან ცივილიზებულ სამყაროში და დაეუფლონ საერთაშორისო ბიზნესისა და სამართლის საფუძვლებს, დახმარებას სთავაზობს სრულიად საქართველოს ღვთისშვილთა კავშირის (ინვალიდთა ასოციაციის) სასწავლო-საწარმოო გაერთიანება „მოწამეთა" და ამერიკულ-ირლანდიური ფირმა „კატალისტ ლიმიტედი".

საერთაშორისო ბიზნესისა და სამართლის უნივერსიტეტი აცხადებს მიღებას 1992 სასწავლო წლისათვის დღის სწავლების ქართულ და რუსულ სექტორებზე შემდეგ სპეციალობებზე:

1. იურიდიული ფაკულტეტი:
საერთაშორისო სამართალი.

2. საერთაშორისო ბიზნესისა და ეკონომიკის ფაკულტეტი:
1. საწარმოო საქმიანობის მენეჯმენტი.
2. საფინანსო და საბანკო-საკრედიტო საქმიანობის მენეჯმენტი
3. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობა.
4. ეკონომიკა და მართვა სოციალურ-კულტურულ სფეროში.

3. ტექნიკური ფაკულტეტი:
1. ბიოტექნიკური და სამედიცინო ხელსაწყოები და სისტემები.
2. რადიოელექტრონიკა.
3. ინფორმატიკა და გამოთვლითი ტექნიკა.

სწავლის ხანგრძლივობა 5 წელია.

პირველი წლის სწავლების საფასური შეადგენს 10000 მანეთს. უნივერსიტეტის მიერ დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში ინვალიდთა სწავლება უფასოა.

სწავლების საფასურის გადახდის ვადაა ჩარიცხვიდან ერთი კვირა.

უნივერსიტეტში მიიღებიან საშუალო და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე მოქალაქენი.

უნივერსიტეტში ჩარიცხვა მოხდება გასაუბრების შედეგების მიხედვით.

გასაუბრება ჩატარდება შემდეგ საგნებში:

— იურიდიულ ფაკულტეტზე — საქართველოს ისტორიასა, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში.

— საერთაშორისო ბიზნესისა და ეკონომიკის ფაკულტეტზე — მათემატიკასა, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში.

— ტექნიკურ ფაკულტეტზე — ფიზიკასა, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში.

გასაუბრებასთან დაკავშირებული ხარჯების ასანაზღაურებლად აბიტურიენტები საბუთების შეტანისას გადაიხდიან 100 მანეთს.

უნივერსიტეტში ლექციებს წაიკითხავენ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები და წევრ-კორესპონდენტები, მეცნიერებათა დოქტორები და კანდიდატები, აგრეთვე, აშშ, დიდი ბრიტანეთის, გერმანიის, იტალიის და ავსტრალიის უნივერსიტეტების წამყვანი სპეციალისტები, რომელთა წინასწარი თანხმობა უნივერსიტეტს აქვს.

წარჩინებული სტუდენტები სტაჟირებას გაივლიან ზემოთ აღნიშნული ქვეყნების შესაბამის დაწესებულებებში, რის საფუძველზეც მათ მიეცემათ საერთაშორისო ნიმუშის დიპლომი.

აბიტურიენტმა უნდა წარმოადგინოს:

1. განცხადება რექტორის სახელზე;
2. საშუალო სკოლის ან სპეციალური სასწავლებლის ატესტატი (დიპლომი),
3. ცნობა საცხოვრებელი ადგილიდან;
4. ოთხი ფოტოსურათი (3X4);
5. სამედიცინო ცნობა (ფორმა №086).

ინვალიდები წარმოადგენენ ინვალიდობის დამადასტურებელ ცნობას.

სამხედრო ვალდებულების დამადასტურებელ საბუთს და პასპორტს აბიტურიენტი წარმოადგენს პირადად.

საბუთებს მივიღებთ 1992 წლის 20 თებერვლამდე ყოველდღე (კვირის გარდა), 14-დან 17 საათამდე.

გასაუბრება ჩატარდება 1992 წლის 22 თებერვლიდან, მისამართით: ქ. თბილისი, ფალიაშვილის ქუჩა № 57, №165 საშ. სკოლა.

ტელეფონი: 22-27-24 (14 საათის შემდეგ).

ღვთისშვილთა კავშირის პრეზიდენტი.

ჩვენი გაზეთის შემდეგი ნომერი გამოვა შაბათს, 25 იანვარს.

სარედაქციო კოლეგია.

მისამართი: 380096, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. № 14. ტელეფონები: მთავარი რედაქტორის მისაღები 99-92-26, წერილების რედაქცია 99-73-34. [illegible] ქ. № 29. შეკვეთა 64434.